

آمریت عمومی سیاست پولی

گزارش ماهوار سیاست پولی

نگاهی مختصر بر تحولات شاخص های سیاست پولی و نظارت امور مالی

دلو 1398

خلاصه گزارش

گزارش ماهوار آمریت عمومی سیاست پولی پیشرفت شاخص های فعلی اقتصاد کلان و آخرین گزارش های ثبات مالی افغانستان را در جریان ماه بطور خلاصه تحلیل، ارزیابی و مورد مطالعه قرار میدهد. این گزارش بر اساس تدوین ارقام مالی و پولی که از آمریت های سیاست پولی، نظارت امور مالی و تادیات د افغانستان بانک جمع آوری گردیده است، تهیه می شود. گزارش ماهوار آمریت عمومی سیاست پولی ارقام اقتصاد کلان از سکتورهای پولی، خارجی، حقیقی و سکتور مالی و نیز ارقام مالی آمریت عمومی نظارت امور مالی را در بر میگیرد که توسط کارمندان این آمریت تدوین و تهیه میگردد.

د افغانستان بانک اهداف عملیاتی و ضمنی خویش را که کمتر از سقف تعیین شده تحت برنامه تسهیل توسعه کredis (ECF¹) صندوق بین المللی پول می باشد، مؤفّقانه بدست آورده است. از ابتدای سال مالی 1398 مقدار پایه پولی 271804.93 میلیون افغانی بوده و رشد پایه پولی زیر سقف تعیین شده قرار داشته است. بتاریخ 30 دلو 1398، هدف تعیین شده برای پایه پولی 278087.54 میلیون افغانی بوده و مقدار حقیقی پایه پولی 248042.60 میلیون افغانی ثبت گردیده است. این رقم به مقدار 30044.94 میلیون افغانی کمتر از سقف تعیین شده بوده که در حدود 8.74 درصد رشد منفی را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

از شروع سال مالی 1398 الی 30 دلو، د افغانستان بانک حدود 422 میلیون دالر امریکایی را از طریق روند لیلام اسعار به فروش رسانیده است که در مقابل در حدود 31.7 میلیارد افغانی را از بازار جمع آوری کرده است. همچنان، با عرضه اسعار در مارکیت اسعاری به مقدار 68.68 درصد مجموع تقاضا اسعاری مارکیت مرفوع گردیده است.

تغییرات در شاخص های سکتور حقیقی نیز مانند سکتور پولی مطلوب و نشان دهنده موفقیت بانک مرکزی در تحقق اهداف خویش می باشد. نرخ تورم در سطح ملی در ماه قوس سال 1397 کاهش نموده است. آخرین آمار بدست آمده از اداره ملی احصائیه و معلومات نشان میدهد که نرخ تورم بر اساس معیار محاسبه سالانه از 0.75 درصد در ماه قوس به 0.41 درصد در ماه جدی کمتر گردیده است.

کسر حساب جاری کشور در سال مالی ۱۳۹۷ نظر به سال قبل ۲ درصد کاهش را نشان می دهد. کسر حساب جاری که در سال مالی ۱۳۹۶ مبلغ ۴۱۴۵,۲۳ میلیون دالر ثبت گردیده بود، در سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۴۰۵۵,۷۸ میلیون دالر کاهش

¹ Extended Credit Facility

نموده است. کاهش در کسر حساب جاری بیلانس تادیات از یک طرف ناشی از افزایش صادرات و کاهش واردات اجناس بوده و از جانب دیگر افزایش عواید خدماتی از قبیل (عواید خدمات ساختمانی، مخابراتی و ترانسپورتی) و هم افزایش عواید اولیه (عواید سرمایه گذاری) می باشد.

مجموع عواید (عواید داخلی و کمکهای خارجی) در ماه دلو سال مالی ۱۳۹۸ مبلغ ۱۷,۳۴ میلیارد افغانی بوده، در حالیکه مجموع عواید در ماه جدی ۱۴,۶۷ میلیارد افغانی میباشد که ۲,۶۷ میلیارد افغانی یا ۱۸,۱۷٪ افزایش را نشان میدهد. مجموع عواید الی ماه دلو سال مالی ۱۳۹۸ به ۳۲,۰۱ میلیارد افغانی رسیده است که از جمله ۲۸,۶۱ میلیارد و ۳,۴۰ میلیارد افغانی آنرا به ترتیب عواید داخلی و کمک های خارجی تشکیل میدهند.

مجموع دارایی های نظام بانکی در مقایسه با سال قبل 0.57 فیصد کاهش داشته و از قرار ماه دلو سال 1397 بالغ بر 297.72 میلیارد افغانی میگردد که در دوره مشابه قبلی (دلو 1396) بالغ بر 299.44 میلیارد افغانی میگردد. مجموع دارایی ها به اندازه 0.84 فیصد در مقایسه ماه قبلی کاهش نموده است، که بابت کاهش در پول نقد در خزانه و طلبات بالای دافغانستان بانک بخصوص در اوراق سرمایوی دافغانستان بانک، طلبات بین البانکی و سرمایه گذاری ها صورت گرفته است.

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی که در ماه فعلی (دلو 1397) بالغ بر 42.01 میلیارد افغانی میگردد، در مقایسه با سال قبلی (دلو 1396) که در آن قروض ناخالص نظام بانکی به 38.38 میلیارد افغانی میرسید، به اندازه 9.44 فیصد افزایش را نشان میدهد. افزایش ذکر شده در مجموع قروض ناخالص نظام بانکی طی دوره یاد شده عمدتاً در اثر اعطای قروض و افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد.

مجموع سپرده ها که منبع اساسی تمویل در بانکها به شمار میرود متشکل از سپرده های مشتریان و بین البانکی میباشد، که در مقایسه با سال قبل (دلو 1396) شاهد 0.14 فیصد افزایش بوده و از قرار ماه دلو سال 1397، بالغ بر 254.83 میلیارد افغانی میگردد. افزایش در مجموع سپرده ها بابت افزایش در سپرده های بین البانکی که در سپرده های میعاد قابل ملاحظه بوده، صورت گرفته است، در حالیکه سپرده های مشتریان کاهش نموده است.

فهرست مطالب

1. سکتور پولی.....1
- 1.2 انباشت ذخایر خالص ارزی.....2
- 1.3 لیلام اسعار و اوراق بهادار.....2
- 1.4 نرخ مبادله.....6
2. سکتور حقیقی.....9
- 2.1 تورم پولی بر مبنای معیار محاسبه سالانه.....9
- Error! Bookmark not defined.**.....2.1 تورم پولی بر مبنای معیار محاسبه سالانه
- 2.2 تغییرات تورمی بر اساس معیار محاسبه ماهانه.....12
3. سکتور خارجی.....14
- 3.1 : بیلانس حساب جاری.....14
- 3.1.1 : بیلانس حساب اجناس:.....15
- 3.1.2 : بیلانس حساب خدمات:.....16
- 3.1.3 : حساب عاید اولیه:.....16
- 3.1.4 : عاید ثانوی:.....17
- 3.2 : حساب مالی بیلانس تادیات:.....17
4. سکتور مالی.....19
5. سويفت و تادیات.....21
6. سکتور بانکی.....22
- 6.1 مجموع دارایی ها.....26
- 6.1.1 رشد مجموع دارایی ها.....28
- 6.2 مجموع قروض.....28
- 6.2.1 مقایسه ماهوار رشد مجموع قروض.....29
- 6.3 مجموع امانات/ سپرده ها.....36
- 6.3.1 مقایسه ماهوار رشد مجموعه سپرده ها.....37
- 6.4 مجموع سرمایه.....37
- 6.5 مفاد.....38
- 6.5.1 به طور ماهانه.....38
- 6.5.2 مفاد اوری سکتور بانکی به طور مجموعی (جنوری- فیبروری 2019 -.....39
- جدی- دلو (1397):.....39
- 6.6 سیالیت.....40
- 6.7 وضعیت باز اسعار خارجی.....40

1. سکتور پولی

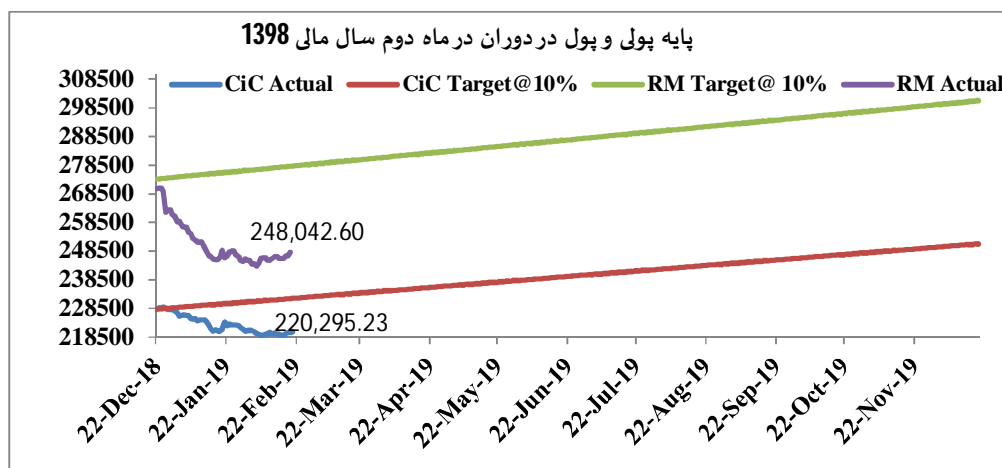
آمریت عمومی سیاست پولی با در نظر داشت شرایط اقتصادی کشور و در چارچوب کانال های اساسی و مؤثر تقاضای پولی، برنامه مالی دولت (عواید و مصارف بودجوی)، چشم انداز رشد اقتصادی و سطح عمومی قیمت ها در کشور، پلان سیاست پولی د افغانستان بانک را طرح می نماید.

به همین اساس، آمریت عمومی سیاست پولی رشد پایه پولی و پول در دوران را منحیث شاخص ها و اهداف مقداری تعیین نموده و در پلان سیاست پولی برای سال مالی 1398 و توافق رسمی با صندوق بین المللی پول، رشد آنها را 10 درصد در نظر گرفته است.

از ابتدای سال مالی 1398 مقدار پایه پولی 271,804.93 میلیون افغانی بوده و رشد پایه پولی زیر سقف تعیین شده قرار داشته است. بتاريخ 30 دلو 1398، هدف تعیین شده برای پایه پولی 278,087.54 میلیون افغانی بوده و مقدار حقیقی پایه پولی 248,042.60 میلیون افغانی ثبت گردیده است. این رقم به مقدار 30,044.94 میلیون افغانی کمتر از سقف تعیین شده بوده که در حدود 8.74 درصد رشد منفی را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

به همین ترتیب، پول در دوران که در ابتدای سال مالی 228,205.58 میلیون افغانی بوده است، به تاریخ 30 دلو 1397 هدف تعیین شده برای پول در دوران 231,967.22 میلیون افغانی و مقدار حقیقی پول در دوران 220,295.23 میلیون افغانی ثبت گردید است که این رقم به مقدار 11,671.98 میلیون افغانی کمتر از سقف تعیین شده بوده است که در حدود 3 درصد رشد منفی را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

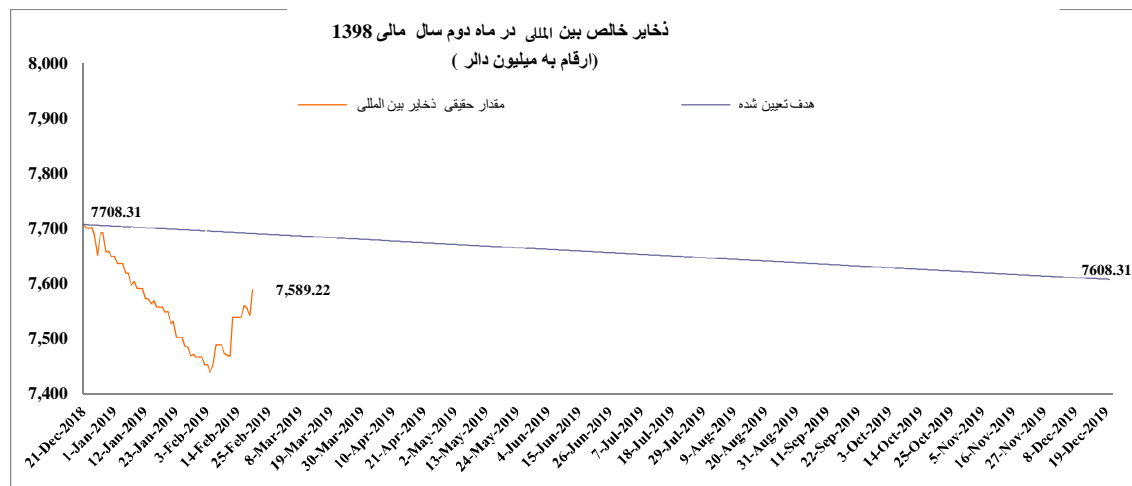
چگونگی میزان رشد حقیقی و اهداف تعیین شده پایه پولی و پول در دوران برای سال مالی 1398، در گراف زیر نشان داده شده است.

1.2 انباشت ذخایر خالص ارزی

طی سالیان اخیر، افزایش ذخایر اسعاری د افغانستان بانک که از جمله شاخص های اساسی اقتصاد ملی پنداشته میشود یکی از دستاوردهای بزرگ در نظام مالی کشور محسوب می گردد. بدون شک، میزان این ذخایر و چگونگی افزایش آن تأثیر مستقیم روی تطبیق بهتر سیاستهای پولی و نیز کنترل شاخص های چون نرخ مبادله افغانی، تورم پولی، حفظ ثبات و تعادل بیلانس تأدیات دارد. در آخر سال مالی 1397، ذخایر خالص بین المللی افغانستان حدود 7,708.58 میلیون دالر بوده، که این رقم در 30 دلو 1397 به 7,589.22 میلیون دالر رسیده و به مقدار 119.36 میلیون دالر تفاوت کاهش را از ابتدای سال مالی الی دوره گزارش دهی نشان می دهد.

گراف ذیل روند رشد مقدار ذخایر بین المللی را طی سال جاری مالی نشان میدهد.

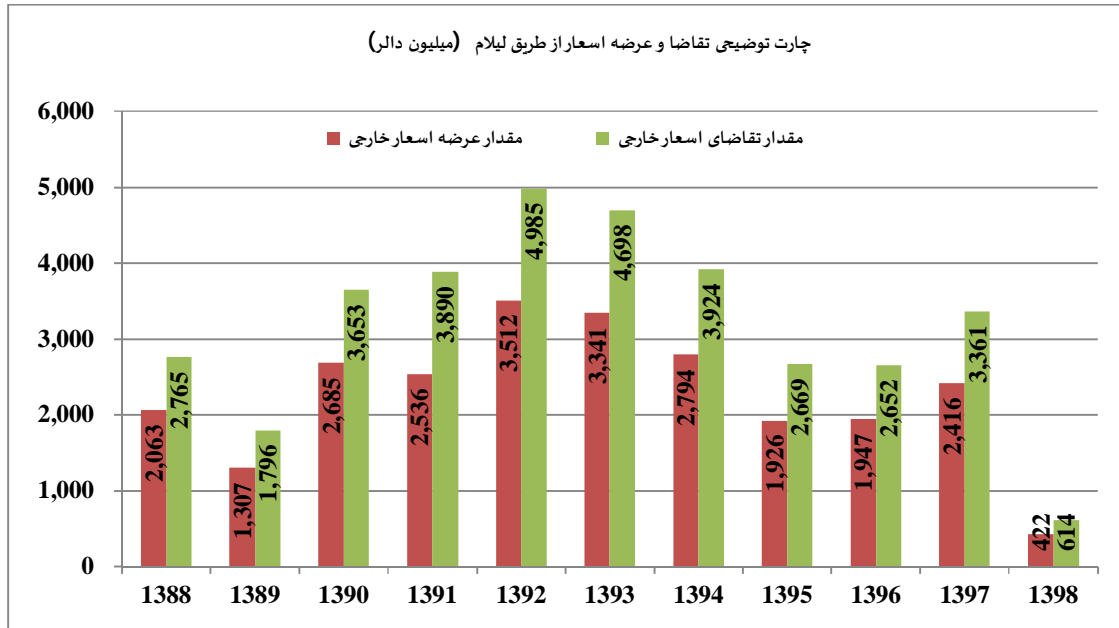
منبع: آمریت عمومی سیاست پولی

1.3 لیلام اسعار و اوراق بهادار

د افغانستان بانک بمنظور کنترل حجم پول در دوران و پایه پولی از دو وسیله دست داشته خویش استفاده نموده است که جزئیات هر یک ذیلاً توضیح میگردد.

فروش ارز

از شروع سال مالی 1398 الی 30 دلو، د افغانستان بانک حدود 422 میلیون دالر امریکایی را از طریق روند لیلام اسعار به فروش رسانیده است که در مقابل در حدود 31.7 میلیارد افغانی را از بازار جمع آوری کرده است. همچنان، با عرضه اسعار در مارکیت اسعاری به مقدار 68.68 درصد مجموع تقاضا اسعاری مارکیت مرفوع گردیده است.

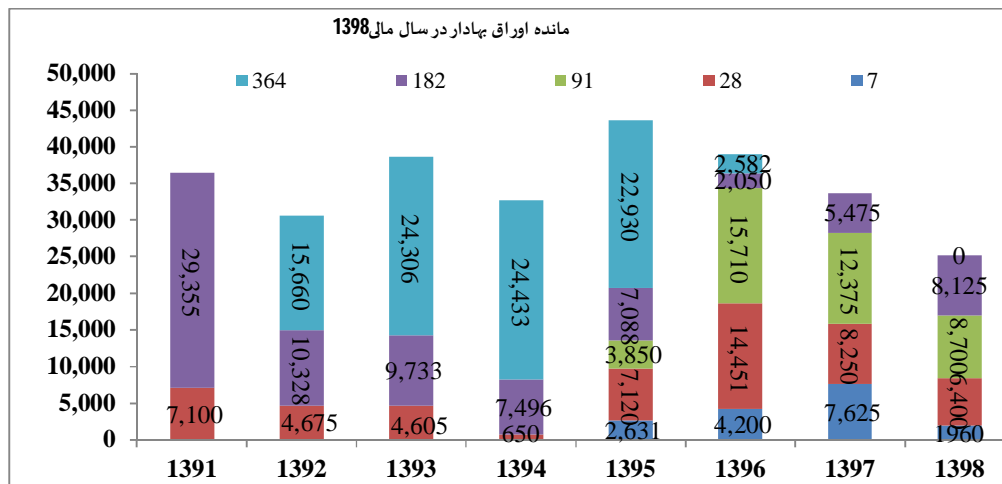

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

فروش اوراق سرمایوی (مناقصه تکتانه)

اوراق سرمایوی یکی از ابزار های دیگر سیاست پولی است که جهت مهار مقدار نقدینگی و اجرای سیاست پولی توسط د افغانستان بانک استفاده میشود. استفاده از این وسیله بمنظور جذب بیشتر مازاد نقدینگی از سیستم بانکی، ترویج بازار ثانوی اوراق بهادار، جلوگیری از تورم پولی، تنوع ابزار های سیاست پولی، تشویق بانک های تجارتي به جذب بیشتر سپرده های افغانی از مردم می باشد.

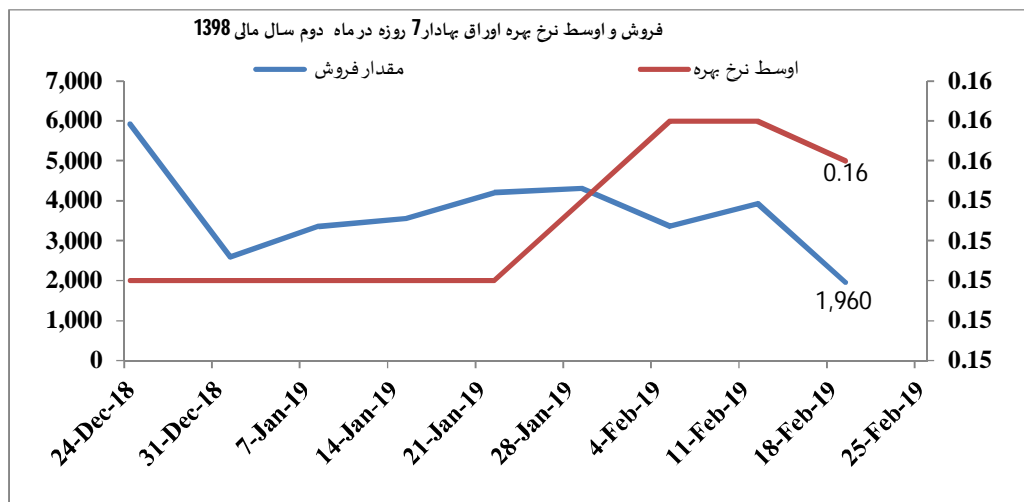
با توجه به وضعیت فوق و جهت تشویق سرماییه گذاری در کشور و دسترسی هر چه بیشتر هموطنان به قرضه، حسب هدایت مقام محترم رهبری بانک، عرضه لیلام اوراق بهادار 364 و 182 روزه بتدریج کاهش یافته و همزمان با آن نرخ تکتانه نیز کمتر گردیده است تا بانک ها قرضه دهی شانرا با تکتانه پائینتر و شرایط آسانتر ارایه نمایند. از آغاز سال مالی 1398 الی 30 دلو، مانده اوراق سرمایوی (Outstanding) لیلام شده بالغ بر 25.18 میلیارد افغانی گردیده است. به همین ترتیب، حدود 11.43 میلیون افغانی تکتانه بابت اوراق سرمایوی پرداخت گردیده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار هفت روزه

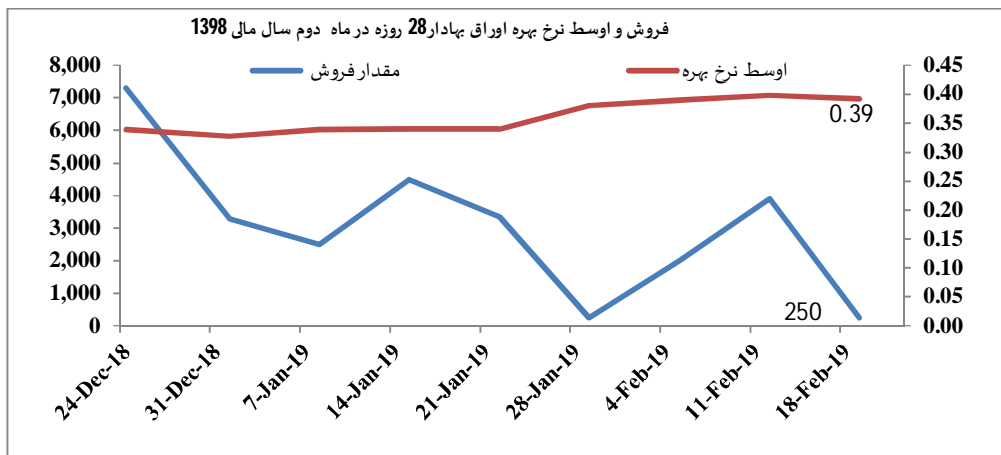
مجموع فروش اوراق بهادار هفت روزه 1.9 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.16 در صد بوده و مقدار مانده این اوراق به 1.9 میلیارد افغانی بوده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار 28 روزه

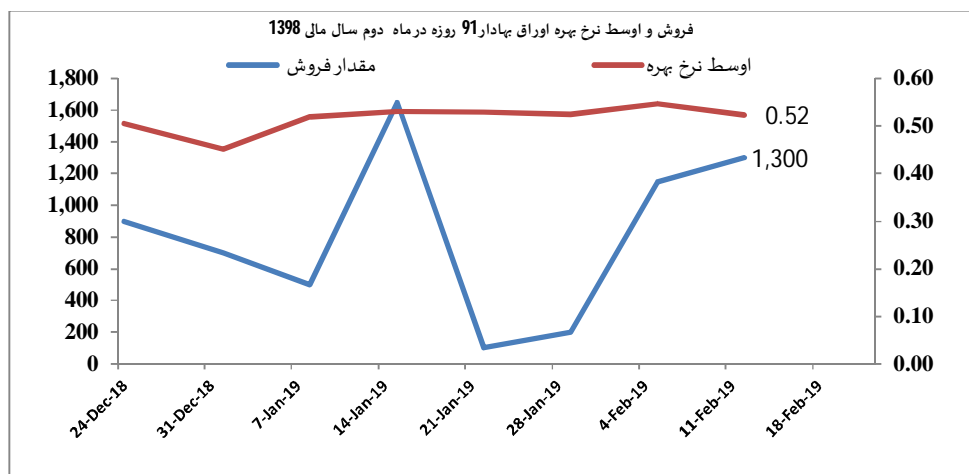
مجموع فروش اوراق بهادار 28 روزه بالغ بر 0.25 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.39 در صد گردیده و مقدار مانده آن 6.4 میلیارد افغانی بوده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار 91 روزه

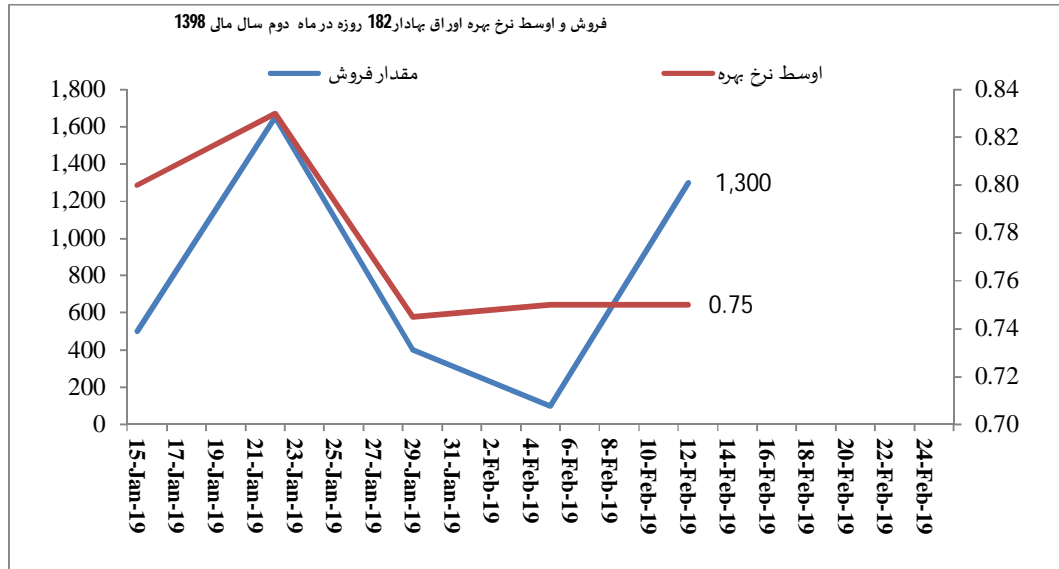
مجموع فروش اوراق بهادار 91 روزه 1.3 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.52 درصد بوده، در حالیکه مقدار مانده آن به 8.7 میلیارد افغانی می رسد.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار 182 روزه

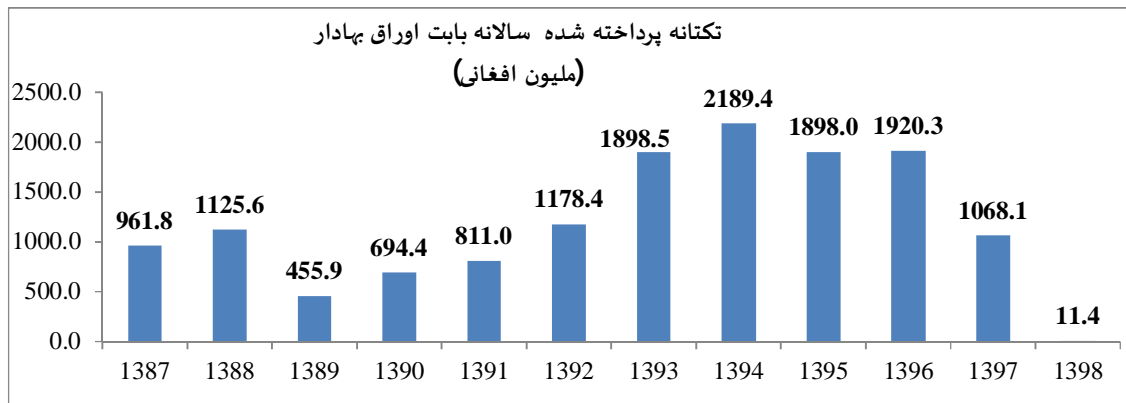
مجموع فروش اوراق بهادار 182 روزه 1.3 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.75 درصد بوده، در حالیکه مقدار مانده آن به 8.12 میلیارد افغانی می رسد.

قابل یاد آوری است که در پروسه لایام اوراق بهادار 364 روزه سال جاری به کاهش یافته است .

تکتانه پرداخت شده

در طول 12 سال گذشته مقدار پرداخته سودی که از بابت اوراق بهادار پرداخت گردید است قرار شرح ذیل چنین ارایه نمود.

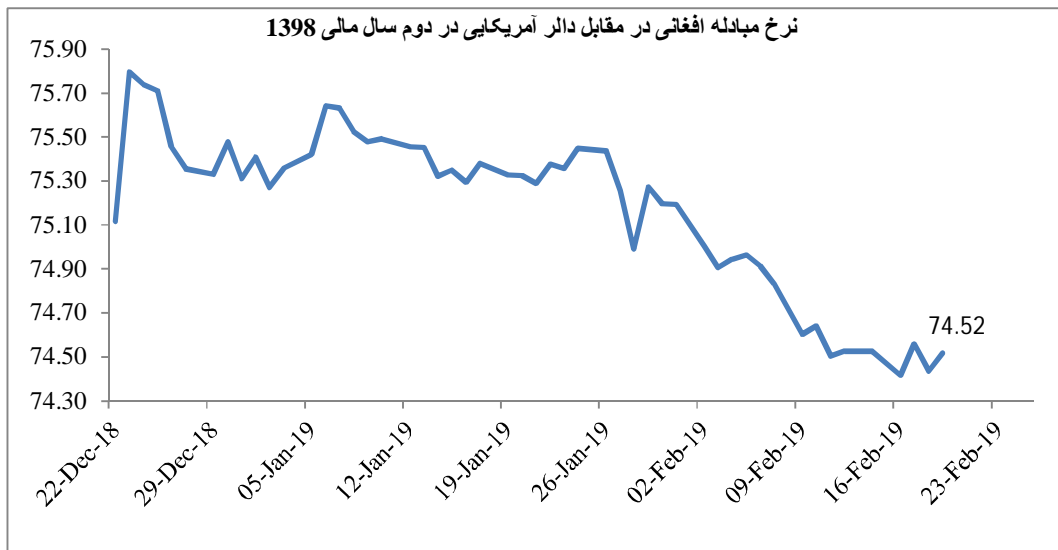
منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

1.4 نرخ مبادله

با وجودیکه د افغانستان بانک نرخ مبادله را مورد هدف قرار نمیدهد، نوسانات آنرا با در نظر داشت اهمیت تاثیر آن بالای سایر شاخص های اقتصادی به دقت کامل زیر نظر دارد. در نظام بازار آزاد، نوسانات در نرخ مبادله یک امر طبیعی بوده و عرضه و تقاضا عامل اصلی و تعیین کننده نرخ مبادله در بازار میباشد. طبق آمار موجود، نرخ مبادله افغانی در برابر دالر

امریکایی و سایر ارز های عمده بین المللی از ابتدای سال روان مالی تا اکنون شاهد یک سلسله نوسانات بوده است.

از اول سال مالی 1398 الی 30 دلو، نرخ مبادله افغانی در مقابل دالر امریکایی بطور اوسط 74.92 افغانی ثبت گردیده است که در حدود 1 درصد افزایش ارزش از ابتدای سال داشته است و همچنان به آخر دلو سال مالی نرخ تبادل 74.52 افغانی ثبت گردیده است .

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

جدول شاخص های پولی

سال مالی 1398	سال مالی 1397					سال مالی 1396					
	دلو	قوس	سنبله	جوزا	حوت	دلو	قوس	سنبله	جوزا	حوت	
10	6	4	3	-1	0.065	0.045	0.01	-0.03			سقف پایه پولی (%)
-8.74	-2	-10	-8	-6	10	0.47	-1	-6			رشد حقیقی پایه پولی (%)
248,042.60	271,804.90	293,168.93	253,771.80	260,389.70	259,205.36	276,318.10	253,258.80	250,743.10	236,238.90	234,862.05	رشد حقیقی پایه پولی (میلیون افغانی)
278,087.54	309,476.20	290,360.45	276,318.10	276,318.10	276,318.05	282,056.40	265,687.00	254,354.40	244,281.00	246,715.38	سقف پایه پولی (میلیون افغانی)
220,295.23	228,205.60	225,276.63	226,589.30	215,734.30	228,685.19	228,685.20	222,635.80	218,245.90	210,051.90	208,850.25	رشد حقیقی پول در دوران (میلیون افغانی)
231,967.22	256,127.40	242,631.24	228,685.20	228,685.20	215,137.49	250,431.40	235,897.40	225,931.60	216,987.60	219,052.94	سقف پول در دوران (میلیون افغانی)
7,589.22	7,708.59	7,549.36	7,499.33	7,349.43	7,271.71	7,350.34	7,237.26	6,834.16	6,818.26	6,890.80	رشد حقیقی ذخایر بین المللی (میلیون دالر)
7,692.10	7,550.34	7,402.80	7,250.34	7,301.44	7,317.37	6,924.66	6,899.66	6,874.66	6,849.66	6,841.60	سقف ذخایر بین المللی (میلیون دالر)
25,185.00	33,725.00	39,515.00	37,960.00	19,443.00	19,141.00	38,993.00	41,570.00	39,802.50	41,292.30	39,212.30	مانده اوراق بهادار (میلیون افغانی)
5,771.59	4,625.81	6,136.46	6,140.47	6,148.91	6,499.77	7,357.48	8,045.30	18,718.50	18,846.76	19,027.53	ذخایر الزامی (ذخایر اجباری) میلیون افغانی
20.01	21.63	22.98	22.81	23.41	23.41	23.21	19.96	-	-		ذخایر الزامی (ذخایر اجباری) میلیون یورو
216.42	219.70	224.31	214.12	222.87	219.57	207.85	188.37	-	-		ذخایر الزامی (ذخایر اجباری) میلیون دالر

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

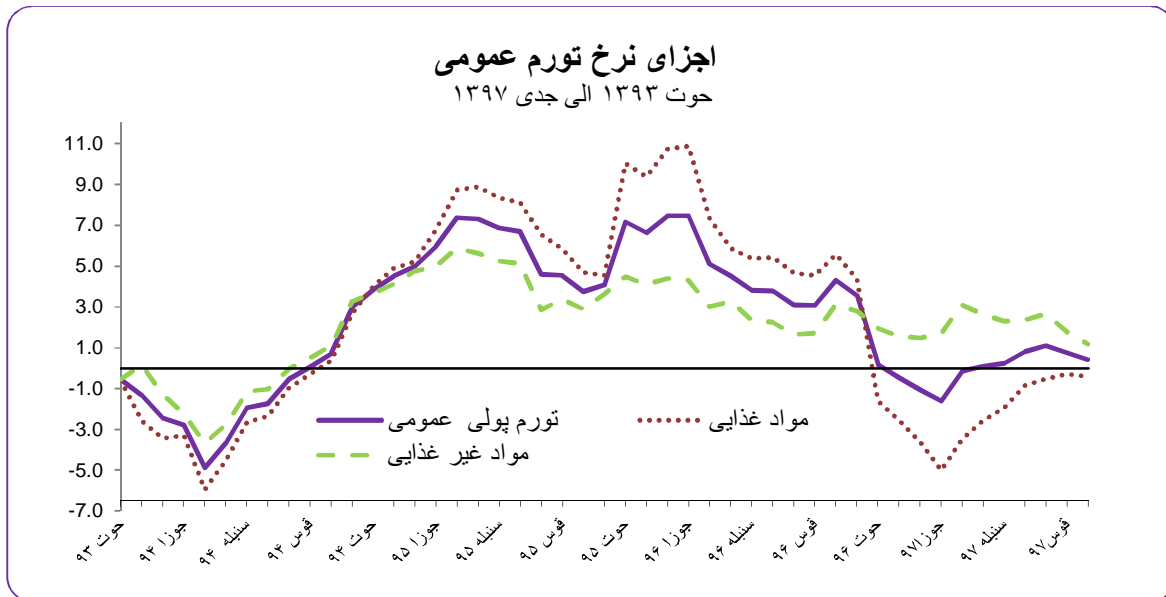
2. سکتور حقیقی

2.1 تورم پولی بر مبنای معیار محاسبه سالانه

نرخ تورم در سطح ملی در ماه جدی سال مالی 1398 کاهش نموده است. آخرین آمار بدست آمده از اداره ملی احصائیه و معلومات نشان میدهد که شاخص قیمت مصرف کننده بر اساس معیار محاسبه سالانه از 0.75 درصد در ماه قوس به 0.41 درصد در ماه جدی کمتر گردیده است. این کاهش از هر دو بخش بخش مواد غذایی و غیر غذایی سرچشمه گرفته، که در ذیل، تغییرات در اجزای شاخص قیمت مصرف کننده در سطح ملی مورد ارزیابی قرار می گیرد.

تغییرات در شاخص قیمت مصرف کننده در سطح ملی				
شاخص ها	معیار محاسبه سالانه		معیار محاسبه ماهانه	
	قوس	جدی	قوس	جدی
تورم عمومی	0.75	0.41	0.16	0.11
مواد غذایی	-0.30	-0.41	0.88	0.50
مواد غیر غذایی	1.76	1.19	-0.51	-0.25

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

کاهش قیمت مواد غذایی در ماه جدی ناشی از روند نزولی در اجزای فرعی این شاخص از قبیل نان و غله، گوشت، روغن، میباید که در این دوره کاهش

نموده است. شاخص قیمت نرخ تورم مواد غذایی در ماه جدی به 0.41- درصد رسیده، در حالیکه این رقم در ماه ماقبل آن 0.30- درصد محاسبه گردیده است. شاخص قیمت غله که 14.6 شاخص عمومی را به خود اختصاص داده و با اندکترین تغییر بیشترین تاثیرات را بالای شاخص عمومی وارد می نماید. بر مبنای محاسبه سالانه تورم در ماه جدی سال مالی 1398 به 6.14 درصد کاهش نموده است، در حالیکه این رقم در ماه قوس سال مالی 1397 در حد 8.17 درصد محاسبه گردیده است. کم شدن قیمت برنج در پاکستان باعث گردیده تا قیمت این جز کمتر گردد. یعنی قیمت برنج سیله اول 5.4 درصد و برنج متوسط 2.7 درصد کاهش نموده است همچنان افزایش باریدن برف و باران نیز باعث کاهش قیمت در دوره تحت بررسی گردیده است.

بر اساس محاسبه سالانه، شاخص قیمت گوشت که 7.5 درصد سبد عمومی را تشکیل میدهد از 1.68 درصد در ماه قوس به 1.39 درصد در ماه جدی کمتر گردیده است. علت پائین آمدن قیمت این جز شاخص از کم شدن قیمت گوشت گاو و قیمت ماهی و گوشت مرغ در کشور پاکستان میباشد که قیمت گوشت گاو از 2.1 درصد به 1.2 درصد مرغ از 4.6 درصد به 4.4 درصد و ماهی از 8.4 درصد به 8.1 درصد رسیده است.

شاخص قیمت روغن که 4.6 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد از 2.47- درصد در ماه قوس به 2.81- درصد در ماه جدی کاهش را نشان میدهد. این کاهش ارقام نشان دهنده آنست که قیمت روغن نباتی در این بخش از شاخص نزول کرده که چون افغانستان روغن مورد ضرورت خود را از خارج وارد مینماید کم شدن ارزش نرخ دالر در مقابل افغانی میتواند یکی از عوامل کم شدن نرخ این شاخص گردیده باشد.

تغییرات در شاخص مواد غذایی در سطح ملی				
شاخص ها	معیار محاسبه سالانه		معیار محاسبه ماهانه	
	قوس	جدی	قوس	جدی
تورم در بخش غذایی	-0.30	-0.41	0.88	0.50
نان و غله	8.17	6.14	0.00	-0.03
گوشت	1.68	1.39	0.80	0.08
شیر، پنیر و تخم مرغ	1.26	1.38	0.38	0.37
روغن	-2.47	-2.81	0.10	-0.10
میوه خشک و تازه	1.01	2.45	2.88	1.12

2.95	3.25	-17.44	-19.00	سبزی
-0.56	-0.03	-0.85	-1.62	شیرینی
0.84	1.40	0.42	-2.27	مصالحه
0.25	-0.24	5.15	4.49	نوشابه الکولی غیر

منبع : اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

از طرف دیگر، قیمت بعضی از اجزای فرعی شاخص مواد غذایی از قبیل شیر پنیر و تخم، میوه خشک و تازه، سبزیجات، شیرینی، مصالحه جات و مشروبات غیر الکولی در دوره تحت ارزیابی افزایش نموده است.

با توجه به آمار موجود، بیشترین فشار های ضد تورمی بالای شاخص مواد غیر غذایی از ناحیه کاهش قیمت اجزای فرعی این شاخص (تنباکو، خانه، لوازم منزل، ترانسپورت و مخابرات) وارد گردیده است. شاخص قیمت تنباکو که در سید عمومی 0.3 در صد وزن دارد نظر به معیار محاسبه سالانه از 6.34 در صد به 5.56 در صد کاهش نموده است که دلیل عمده آن هم کم شدن قیمت سگرت جاپانی میباشد از 5.8 در صد به 9.6 در صد کاهش نموده است.

شاخص قیمت سرپناه که 19.1 درصد وزن را در شاخص عمومی داشته و با اندک ترین تغییر بیشترین تاثیرات را بالای شاخص عمومی وارد می نماید در ماه جدی سال مالی 1398 کاهش 2.73- در صدی را تجربه نموده است. این رقم در ماه گذشته 1.39- درصد محاسبه گردیده است. دلیل عمده کاهش قیمت این جز شاخص پائین آمدن قیمت گاز مایع میباشد که دارای 1.30 فیصد وزن در بخش شاخص خانه را دارا بوده و از 3.9 در صد به 3.0 در صد در بازار جهانی کاهش نموده است که سبب کاهش این جز شاخص گردیده است.

شاخص قیمت لوازم منزل در ماه جدی 2.59 در صد رسیده است، این بخش که 11.9 درصد شاخص عموم را از آن خود ساخته در ماه گذشته 3.75 درصد محاسبه گردید است. علت کم شدن قیمت این بخش از شاخص کم شدن قیمت موبل و فرنیچر و پخته درجه اول میباشد که سبب آن هم زیاد شدن تولیدات در داخل کشور میباشد.

شاخص قیمت ترانسپورت که 4.3 درصد شاخص عمومی به خود اختصاص داده است. براساس محاسبه سالانه از 8.74 درصد در ماه قوس 1397 به 7.79 درصد در ماه جدی کاهش نموده است. علت کاهش قیمت شاخص ترانسپورت در این دوره پائین آمدن قیمت تیل دیزل و تیل پترول در بازار جهانی می باشد. که یک بوشکه تیل پترول در بازار جهانی از 66.2 به 56.5 در کاهش نموده است. و هم چنان تیل دیزل از 2.0 در صد به 1.8 در صد نشاندهنده کاهش است.

شاخص قیمت مخابرات که دارای 1.7 درصد وزن در شاخص عمومی می باشد، از 1.70- درصد در ماه قوس به 2.63- درصد در ماه قوس کمترگردیده است. پائین آمدن خدمات انترنیتی سبب کاهش نرخ این بخش گردیده است یعنی از 1.9 درصد به 1.6 درصد کاهش نموده است

2.2 تغییرات تورمی بر اساس معیار محاسبه ماهانه

معیار محاسبه ماهانه نرخ تورم پولی که تغییرات کوتاه مدت را در سطح عمومی قیمت ها در کشور مورد مطالعه قرار میدهد. بر اساس این معیار نرخ تورم از 0.16 درصد در ماه قوس سال 1397 به 0.11 درصد در دوره تحت بررسی کاهش نموده است. این کاهش از بخش مواد غذایی سرچشمه گرفته است، در حالیکه شاخص مواد غیر غذایی در دوره تحت بررسی اندک افزایش را نشان میدهد.

بر اساس معیار محاسبه ماهانه شاخص مواد غذایی که 47.8 درصد شاخص عمومی را از آن خود ساخته در ماه جدی به 0.50 رسیده است. حال آن که این رقم در ماه گذشته 0.88 درصد محاسبه گردیده است. کاهش در این بخش شاخص ناشی از کم شدن قیمت در اجزای این شاخص از قبیل (نان و غله، گوشت، روغن، میوه خشک و تازه، سبزیجات، مصالحه جات،) می باشد. قیمت شاخص نان و غله از 0.00 به -0.03- رسیده است چون این بخش شاخص دارای وزن بیشتر میباشد اندک ترین تغییر در قیمت این شاخص تورم عمومی را تحت فشار قرار میدهد. گوشت از 0.80 درصد در ماه قوس به 0.08 درصد در ماه جدی بیشتر گردیده است این شاخص که 7.5 درصد شاخص عمومی را به خود اختصاص داده و تاثیرات بیشتر شاخص عمومی را تحت تاثیر قرار میدهد. یکی از اجزای مهم دیگر بخش غذایی روغن می باشد. این جز شاخص که 4.6 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد، بر اساس معیار محاسبه ماهانه، قیمت این جز شاخص از 0.10 درصد در ماه قوس به -0.10 درصد در ماه جدی سال روان کاهش نموده است. شاخص قیمت میوه خشک و تازه در ماه جدی نیز کاهش نموده است. این جز شاخص که در برگیرنده 6 درصد شاخص عمومی می باشد. از 2.88 درصد به 1.12 درصد کاهش نموده است.

شاخص مواد غیر غذایی که 52.2 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد در این دوره تاثیرات معکوس بالای شاخص عمومی داشته است. بر اساس آخرین آمار بدست آمده از اداره مرکزی احصائیه، نرخ تورم بر اساس محاسبه ماهانه در بخش مواد غیر غذایی از -0.51- در ماه قوس به -0.25- درصد در ماه جدی افزایش را نشان میدهد. افزایش قیمت مواد غیر غذایی در ماه جدی اساساً ناشی از تغییرات در بخش **صحت، اطلاعات فرهنگ، تعلیم و تربیه** و غیره میباشد. بر اساس معیار محاسبه ماهانه، قیمت شاخص صحت از 0.51 درصد به 1.37 درصد، قیمت شاخص اطلاعات و فرهنگ از -0.43- درصد به 0.51 درصد، شاخص قیمت تعلیم و تربیه از 0.24 درصد به -2.58 درصد و قیمت و غیره از -0.94- درصد به 0.78 درصد در ماه قوس افزایش نموده است.

تغییرات در شاخص مواد غیرغذایی در سطح ملی				
معیار محاسبه ماهانه		معیار محاسبه سالانه		شاخص‌ها
جدی	قوس	جدی	قوس	
-0.25	-0.51	1.19	1.76	تورم در بخش غیرغذایی
-0.43	-0.02	5.56	6.34	تنباکو
1.19	2.33	5.22	4.18	پوشاک
-0.91	-1.67	-2.73	-1.39	سرپناه
-0.65	-0.06	2.59	3.75	لوازم خانه
1.37	0.51	3.04	1.60	صحت
-0.86	-1.42	7.79	8.74	ترانسپورت
-0.70	-0.61	-2.63	-1.70	ارتباطات
0.51	-0.43	-0.24	-0.90	اطلاعات و فرهنگ
2.58	0.24	7.88	6.40	تعلیم و تربیه
0.37	0.50	3.06	2.51	رستورانت و هتل
0.78	-0.94	1.74	1.40	متفرقه

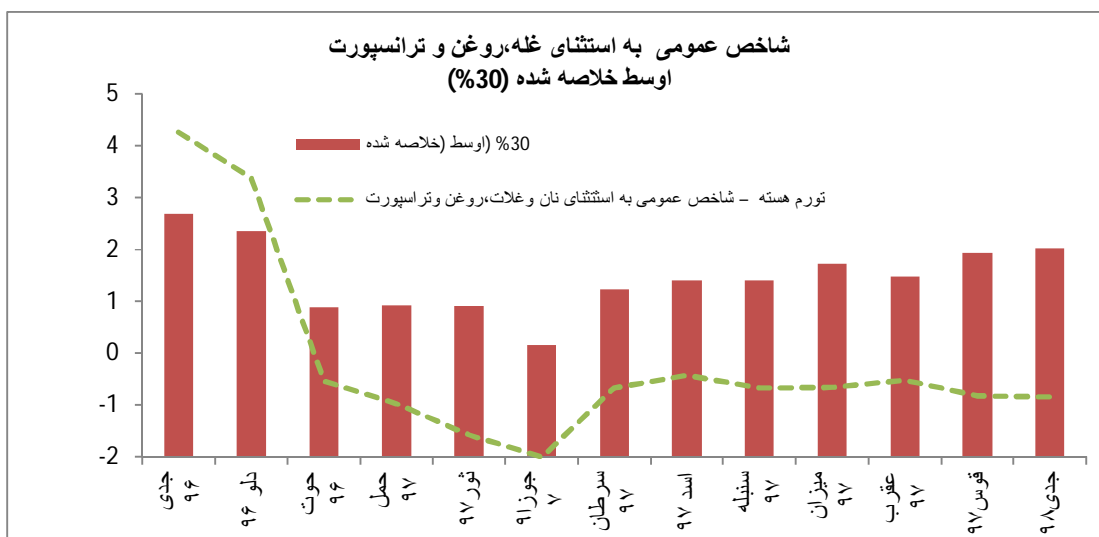
منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

2.3 تورم هسته

هدف از محاسبه نرخ تورم بر اساس این معیار بررسی دقیق و مشخص تغییرات در سطح عمومی قیمت‌ها می‌باشد. این معیار نشان دهنده تاثیرات عوامل غیرمترقبه و غیرنورمال بالای سطح عمومی قیمت‌ها بوده و یک قسمت معین شاخص را که عوامل متذکره در آن دخیل نمی‌باشد در بر می‌گیرد. تورم هسته آن‌چه از اجزای شاخص را که قیمت‌شان بصورت سرسام آور تغییر نموده اند (و یا هم تغییرات در آن‌ها بسیار ناچیز می‌باشد) از شاخص بیرون ساخته و بعداً با استفاده از میتود‌های موجود تغییرات آنرا ارزیابی می‌نماید. یکی از معیارهای مهم تورم هسته عبارت از اوسط خلاصه شده می‌باشد که در آن یک فیصدی مشخص از تعداد مجموعی اجزای موجود در شاخص حذف می‌گردد. در حال حاضر، تورم بر اساس اوسط خلاصه شده در افغانستان بعد از حذف 30 فیصد شاخص عمومی محاسبه می‌گردد. تورم براساس این معیار در ماه قوس در مقایسه با ماه ماقبل آن از 1.93 درصد به 2.02 درصد بیشتر گردیده است. معیار دیگر تورم هسته عبارت از "شاخص قیمت مصرف‌کننده به استثنای نان و غله، روغن و ترانسپورت" می‌باشد، تورم سالانه بر اساس این معیار از -0.82 درصد در ماه قوس به -0.85 درصد در ماه جدی رسیده است. این معیار بر اساس محاسبه ماهانه از 0.28 درصد به 0.21 درصد کاهش نموده است. تغییرات توری بر اساس معیارهای هسته در جدول و گراف ذیل نشان داده شده است.

تغییرات تورم هسته در سطح ملی		
شاخص ها	قوس	جدی
	معیار محاسبه سالانه	
تورم اوسط خلاصه (Trimmed Mean) (30%)	1.93	2.02
شاخص قیمت مصرف کننده به استثنای نان و غله، روغن و ترانسپورت	-0.82	-0.85

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

3. سکتور خارجی

3.1 : بیلانس حساب جاری

کسر حساب جاری کشور در سال مالی ۱۳۹۷ نظر به سال قبل ۲ در صد کاهش را نشان می دهد. کسر حساب جاری که در سال مالی ۱۳۹۶ مبلغ ۴۱۴۵,۲۳ میلیون دالر ثبت گردیده بود، در سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۴۰۵۵,۷۸ میلیون دالر کاهش نموده است. کاهش در کسر حساب جاری بیلانس تادیات از یک طرف ناشی از افزایش صادرات و کاهش واردات اجناس بوده و از جانب دیگر افزایش عواید خدماتی از قبیل (عواید خدمات ساختمانی، مخابراتی و ترانسپورتی) و هم افزایش عواید اولیه (عواید سرمایه گذاری) می باشد.

3.1.1 : بیلانس حساب اجناس:

ارزش مجموعی صادرات (اجناس) کشور در سال مالی ۱۳۹۷ نماینگر افزایش ۱۲ در صدی بوده که از ۷۸۳,۹۶ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۸۷۵,۲۴ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۷ رسیده است.

و بر عکس ارزش مجموعی واردات (اجناس) کشور در سال مالی ۱۳۹۷ نشان دهنده کاهش ۲ در صدی بوده که از ۷۰۲۳,۸۰ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۶۸۹۹,۸۰ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۷ بالغ گردیده است.

محركات اصلی و اساسی افزایش صادرات اجناس در سال مالی ۱۳۹۷ عبارتند از:

- ✓ صادرات پنبه: از ۷,۵ میلیون دالر به مبلغ ۱۶,۸۷ میلیون دالر افزایش را نشان میدهد.
- ✓ صادرات پوست قرقل: از ۹,۲۵ میلیون دالر به مبلغ ۱۴,۸۴ میلیون دالر افزایش نموده است.
- ✓ صادرات پشم حیوانات: از ۱,۲۰ میلیون دالر به مبلغ ۶,۲۵ میلیون دالر افزایش نموده است.
- ✓ صادرات زعفران: از ۶,۴۹ میلیون دالر به مبلغ ۲۱,۲۲ میلیون دالر افزایش نموده است.
- ✓ صادرات نباتات طبی: از ۱۴۲ میلیون دالر به مبلغ ۱۴۶,۱۴ میلیون دالر افزایش را نشان میدهد.
- ✓ و صادرات سایر اقلام: از ۱۴۶,۹۹ میلیون دالر به مبلغ ۲۲۵,۵۲ میلیون دالر افزایش را نشان میدهد.

محركات اصلی و اساسی کاهش واردات اجناس در سال مالی ۱۳۹۷ عبارتند از:

- ❖ واردات کالاهای صنعتی: کالاهای صنعتی شامل کالاهای ذیل میباشد.
- ✓ محصولات فلزی از قبیل (آهن کادر، سیخ کول و غیره): از ۴۰۶ میلیون دالر به مبلغ ۳۸۳ میلیون دالر کاهش نموده.
- ✓ مواد کیمیاوی: از ۱۲۵ میلیون دالر به مبلغ ۱۱۸ میلیون دالر کاهش نموده.
- ✓ سمنت: از ۳۰۵ میلیون دالر به مبلغ ۳۰۳ میلیون دالر کاهش نموده است.

نوت: در کل واردات کالاهای صنعتی کاهش ۷ در صدی را نشان میدهد که از ۸۸۳ میلیون دالر در سال ۱۳۹۶ به مبلغ ۸۲۶ میلیون دالر در سال ۱۳۹۷ کاهش نموده است.

- ❖ کالاهای مصرفی: کالاهای مصرفی شامل کالاهای ذیل بوده:
- ✓ واردات روغن نباتی: از ۴۸۶ میلیون دالر به ۳۹۴ میلیون دالر کاهش نموده.

- ✓ واردات شکر: از ۳۰۱ میلیون دالر به ۲۰۳ میلیون دالر کاهش نموده.
 - ✓ واردات رخت باب: از ۶۱,۴۰ میلیون دالر به مبلغ ۴۸,۵۵ میلیون دالر کاهش نموده.
 - ✓ واردات سیگار: از ۹۱,۶۳ میلیون دالر به مبلغ ۵۱,۱۰ میلیون دالر کاهش نموده.
 - ✓ واردات صابون: از ۳۴,۹۰ میلیون دالر به مبلغ ۲۶,۶۷ میلیون دالر کاهش نموده.
 - ✓ واردات نخ باب: از ۱۸,۴۸ میلیون دالر به مبلغ ۸,۶۵ میلیون دالر کاهش نموده.
 - ✓ واردات بایسکل: از ۹,۳۸ میلیون دالر به مبلغ ۸,۱۶ میلیون دالر کاهش نموده.
 - ✓ و واردات تلویزیون: از ۵,۷۳ میلیون دالر به مبلغ ۳,۵۶ میلیون دالر کاهش را نشان میدهد.
- نوت:** در کل واردات کالاهای مصرفی کاهش ۳ در صدی را نشان داده که از ۲۹۸۱ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۲۹۰۴ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۷ رسیده است.

3.1.2 : بیلانس حساب خدمات:

کسر حساب خدمات در سال مالی ۱۳۹۷ حدود ۳۰ در صد کاهش را نظر به سال قبل نشان میدهد. کسر حساب خدمات که در سال مالی ۱۳۹۶ مبلغ ۷۳۷,۲۸ میلیون دالر راپور داده شده بود در سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۵۱۵,۴۸ میلیون دالر کاهش نموده است.

کسر حساب خدماتی در سال مالی ۱۳۹۷ با استفاده از سه نوع دریافت ها متاثر گردیده است یعنی:

- دریافت ها از ناحیه خدمات ساختمانی که از ۳۹,۲۲ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۹۱,۵۴ میلیون دالر افزایش نموده.
- دریافت ها از ناحیه خدمات ترانسپورتی که از ۳۸ میلیون دالر در سال ۱۳۹۶ به مبلغ ۵۶ میلیون دالر سال مالی ۱۳۹۷ افزایش نموده است.
- دریافت های خدمات مخابراتی، که از ۵۷ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۷۰ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۷ افزایش نموده است.

3.۳,۱ : حساب عاید اولیه:

عواید اولیه خالص کشور در سال مالی ۱۳۹۷ نظر به سال گذشته شاهد افزایش ۴۴ درصدی بوده که از ۱۵۳,۴۵ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۲۲۱,۶۹ میلیون دالر امریکایی در سال مالی ۱۳۹۷ افزایش نموده است.

3.1.4 : عاید ثانیوی:

عوااید ثانیوی در مجموع (کمک های بلاعوض و انتقالات وجوه کارگران) در سال مالی ۱۳۹۷ نظر به سال قبل کاهش ۱۶ درصدی را نشان داده که از ۲۶۷۸ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۲۲۶۲ میلیون دالر امریکایی در سال مالی ۱۳۹۷ ثبت گردیده است.

۱,۴,۱ : انتقالات جاری (کمک های بلاعوض):

انتقالات جاری خالص به دولت افغانستان ۱۶ درصد کاهش نموده که از ۲۱۰۵ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۱۷۶۸ میلیون دالر امریکایی سال مالی ۱۳۹۷ رسیده است.

• وجوه خالص کارگران:

وجوه خالص کارگران بداخل کشور ۴۲ درصد افزایش نموده، که از ۳۸۱ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۲۶۸ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۷ افزایش نموده است.

• حساب سرمائیوی بیلانس تادیات:

حساب سرمائیوی بیلانس تادیات که شامل (انتقالات سرمائیوی میباشد)، نشان دهنده کاهش ۲۲ درصدی بوده، که از ۱۷۹۰ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۱۴۰۴ میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷ رسیده است.

3.2 : حساب مالی بیلانس تادیات:

حساب مالی (خالص) بیلانس تادیات که شامل سرمایه گذاری مستقیم، سرمایه گذاری غیر مستقیم، دیگر سرمایه گذاری ها و دارائی های ذخیره می باشد نشان دهنده کاهش ۹ درصدی بوده، که از ۴۵۳ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۴۱۳ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۷ می رسد.

• سرمایه گذاری مستقیم:

سرمایه گذاری مستقیم توسط خارجی ها در داخل کشور کاهش نموده که از ۱۰- میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۲۳- میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۷ رسیده است.

و سرمایه گذاری مستقیم توسط داخلی ها خارج از کشور افزایش نموده که از ۵۱ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۱۱۵ میلیون دالر در سال مالی ۱۳۹۷ بالغ میگردد.

و برعکس، سرمایه گذاری غیر مستقیم (سرمایه گذاری در اسناد قرضه) از ۲۹ - میلیون دالر امریکایی در سال ۱۳۹۶ به مبلغ ۲۳ میلیون دالر امریکایی در سال مالی ۱۳۹۷ افزایش نموده است.

جدول ۱: بیلانس تادیات افغانستان به (میلیون دالر امریکائی):

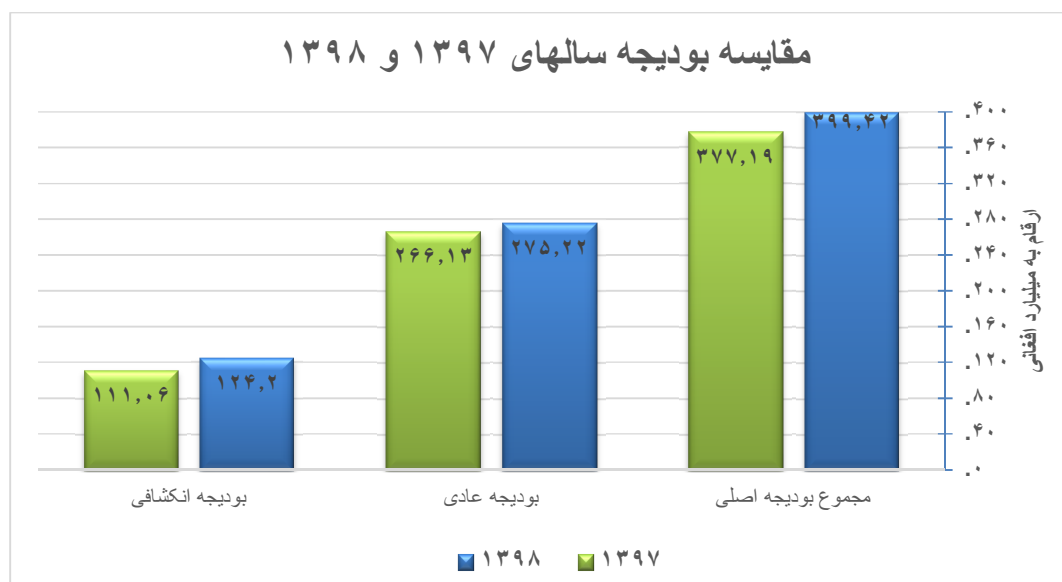
Items / Years	Q1- 96	Q2- 96	Q3 - 96	Q4 - 96	FY 1396	Q1- 97	Q2- 97	Q3- 97	Q4- 97	FY 1396	%change
Current Account	-1055.43	1430.28	-744.20	-915.32	4145.23	1267.08	-842.40	-889.89	1056.42	-4055.78	-2%
<i>Credit</i>	817.97	816.60	1194.05	1297.50	4126.13	920.99	1133.74	1153.73	1060.70	4269.16	3%
<i>Debit</i>	1873.41	2246.88	1938.25	2212.82	8271.36	2188.07	1976.14	2043.62	2117.12	8324.94	1%
Goods and Services Account	-1607.57	1981.82	1573.42	1814.31	6977.11	1834.57	1560.85	1543.16	1601.46	-6540.05	-6%
<i>Credit</i>	213.70	230.54	334.67	368.78	1147.70	320.49	364.21	438.04	437.41	1560.16	36%
<i>Debit</i>	1821.27	2212.36	1908.09	2183.09	8124.81	2155.06	1925.07	1981.21	2038.87	8100.20	-0.3%
Goods Account	-1456.11	1802.22	1372.09	1609.40	6239.83	1664.49	1499.75	1386.93	1473.41	-6024.57	-3%
<i>Credit</i>	115.06	124.17	251.37	293.36	783.96	172.45	146.81	261.88	294.09	875.24	12%
<i>Debit</i>	1571.17	1926.39	1623.46	1902.77	7023.80	1836.94	1646.56	1648.81	1767.50	6899.80	-2%
Services Account	-151.45	-179.59	-201.33	-204.90	-737.28	-170.09	-61.11	-156.24	-128.05	-515.48	-30%
<i>Credit</i>	98.64	106.37	83.30	75.42	363.74	148.03	217.40	176.16	143.32	684.92	88%
<i>Debit</i>	250.10	285.97	284.63	280.32	1101.02	318.12	278.51	332.40	271.37	1200.40	9%
Primary Income Account	19.02	36.24	21.39	76.80	153.45	24.83	54.00	98.54	44.32	221.69	44%
<i>Credit</i>	33.98	48.50	32.91	89.14	204.53	35.27	65.53	109.23	67.45	277.47	36%
<i>Debit</i>	14.96	12.27	11.52	12.34	51.08	10.45	11.52	10.69	23.12	55.78	9%
Secondary Income Account	533.11	515.30	807.83	822.18	2678.43	542.67	664.46	554.74	500.71	2262.57	-16%
<i>Credit</i>	570.29	537.55	826.47	839.58	2773.89	565.23	704.00	606.46	555.85	2431.53	-12%
<i>Debit</i>	37.18	22.25	18.64	17.40	95.46	22.56	39.55	51.72	55.13	168.96	77%
Current transfers	439.15	428.08	665.51	572.39	2105.12	424.08	544.35	418.76	381.05	1768.24	-16%
<i>Credit</i>	439.15	428.08	665.51	572.39	2105.12	424.08	544.35	418.76	381.05	1768.24	-16%
<i>Debit</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	#DIV/0!
Workers' remittances	50.40	55.16	76.53	86.79	268.88	91.92	96.60	95.42	97.16	381.10	42%
<i>Credit</i>	58.49	71.81	85.38	97.02	312.70	102.94	114.36	107.55	112.08	436.94	40%
<i>Debit</i>	8.08	16.65	8.84	10.24	43.82	11.02	17.76	12.13	14.92	55.84	27%
Capital and financial account	186.20	454.67	327.92	368.62	1337.41	16.80	226.09	276.57	471.30	990.75	-26%
Capital account	237.56	428.20	555.72	569.29	1790.78	62.89	221.38	478.72	641.53	1404.53	-22%
<i>Credit</i>	237.56	428.20	555.72	569.29	1790.78	62.89	221.38	478.72	644.71	1407.71	-21%
<i>Debit</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.18	3.18	
Capital transfers	237.56	428.20	555.72	569.29	1790.78	62.89	221.38	478.72	644.71	1407.71	-21%
<i>Credit</i>	237.56	428.20	555.72	569.29	1790.78	62.89	221.38	478.72	644.71	1407.71	-21%
<i>Debit</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Financial account	51.36	-26.46	227.80	200.68	453.38	46.09	-4.70	202.16	170.23	413.78	-9%
Direct investment	-11.19	-20.44	-16.98	-13.73	-62.33	-31.58	-40.85	-36.74	-29.85	-139.02	123%

Net acquisition of financial assets	-3.09	-3.27	-3.59	-0.84	-10.80	3.78	3.78	-12.36	-19.11	-23.90	121%
Net incurrence of liabilities	8.10	17.16	13.39	12.89	51.53	35.36	44.63	24.38	10.75	115.12	123%
Portfolio investment	36.62	-30.15	-11.57	-24.01	-29.11	-54.02	18.22	24.37	34.94	23.51	-181%
Net acquisition of financial assets	36.62	-30.15	-11.57	-24.01	-29.11	-54.02	18.22	24.37	34.94	23.51	-181%
Net incurrence of liabilities	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Other investment	12.19	25.58	-127.93	58.67	-31.48	109.58	57.53	102.07	92.54	361.73	-1249%
Assets	32.98	5.36	-100.29	97.87	35.92	80.47	44.96	79.32	68.59	273.34	661%
Liabilities	20.79	-20.23	27.64	39.20	67.40	-29.11	-12.57	-22.75	-23.95	-88.39	-231%
Reserve Assets	13.73	-1.45	384.28	179.74	576.29	22.11	-39.61	112.46	72.60	167.56	-71%
Net errors and omissions	869.23	975.61	416.28	546.71	2807.83	1250.27	616.31	613.32	585.13	3065.03	9%

4. سکتور مالی

هدف اصلی سیاست مالی، دستیابی به افزایش مداوم جمع آوری درآمد است تا به تدریج از هزینه های عادی و انکشافی که از خارج تامین میگردد تخصیص بودجه در راستای استراتژی انکشاف ملی افغانستان فراهم شود. علاوه بر این، اهداف دیگر شامل بهبود مدیریت مصارف دولتی، اصلاح سیاستهای مالی، فورمولبندی سیاست مالی، کارایی و مؤثریت شرکتهای، مالیات و اداره گمرک میباشد. طوریکه میدانیم در اقتصاد های در حال توسعه در سراسر جهان عدم تعادل بودجه (کسربودجه) وجود دارد. در افغانستان مجموع مصارف اصلی بیشتر از عواید داخلی به استثنای کمکهای خارجی است.

مجموع بودیجه اصلی در سال مالی ۱۳۹۸ به ۳۹۹،۴۲ میلیارد افغانی میرسد که در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۷ که مبلغ ۳۷۷،۱۹ میلیارد افغانی بوده است، ۲۲،۲۳ میلیارد و یا ۵،۸۹٪ افزایش را نشان میدهد. از مجموع بودیجه اصلی سال مالی ۱۳۸۹، بودیجه عادی و بودیجه انکشافی هر یک به ترتیب ۲۷۵،۲۲ میلیارد و ۱۲۴،۲۰ میلیارد افغانی منظور شده است.

منبع: حسابات مالی وزارت محترم مالیه/جمع آوریو محاسبه ارقام توسط کارمندان آمریت عمومی سیاست پولی

مجموع عواید (عواید داخلی و کمکهای خارجی) در ماه دلو سال مالی ۱۳۹۸ مبلغ ۱۷,۳۴ میلیارد افغانی بوده، در حالیکه مجموع عواید در ماه جدی ۱۴,۶۷ میلیارد افغانی میباشد که ۲,۶۷ میلیارد افغانیو یا % ۱۸,۱۷ افزایش را نشا میدهد. مجموع عواید الی ماه دلو سال مالی ۱۳۹۸ به ۳۲,۰۱ میلیارد افغانی رسیده است که از جمله ۲۸,۶۱ میلیارد و ۳,۴۰ میلیارد افغانی آنرا به ترتیب عواید داخلی و کمک های خارجی تشکیل میدهند.

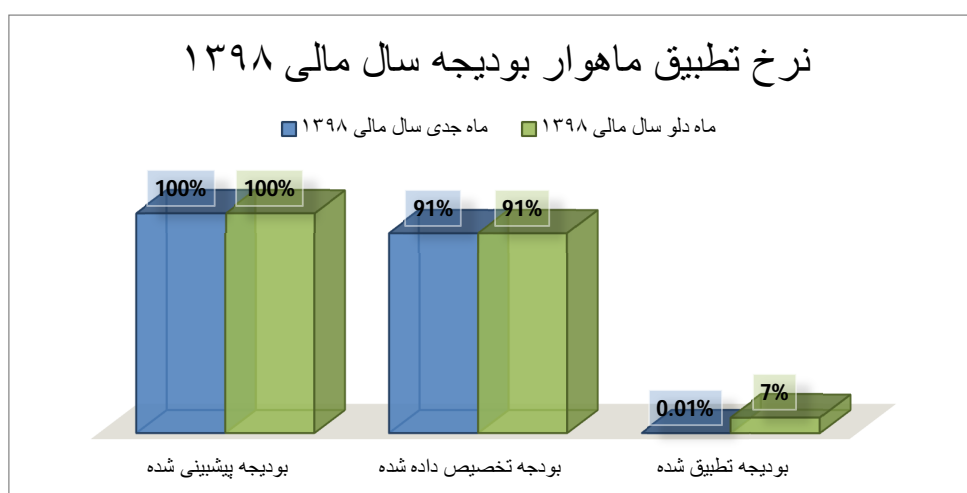
در ضمن، عواید داخلی در ماه دلو سال مالی ۱۳۹۸ به ۱۳,۹۷ میلیارد افغانی میباشد، در حالیکه عواید داخلی در ماه جدی ۱۴,۶۴ میلیارد افغانی بوده است، که ۰,۶۷ میلیارد افغانی و یا % ۴,۶- کاهش را نشان میدهد. از طرف دیگر، کمک های خارجی (به شمول قرضه) در ماه دلو سال مالی ۳,۳۴ میلیارد افغانی (% ۱۱۳۸۴) افزایش یافته است که از ۰,۰۳ میلیارد افغانی در ماه جدی به ۳,۳۷ میلیارد افغانی در ماه دلو میرسد.

برعلاوه، مجموع مصارف در اخیر ماه دلو سال مالی ۱۳۹۸ به ۲۵,۲۸ میلیارد افغانی رسیده است، که مصارف عادی و مصارف انکشافی هر یک ۲۲,۵۸ میلیارد و ۲,۷۰ میلیارد افغانی را تشکیل میدهند. مصارف عادی در ماه دلو ۱۷,۸۶ میلیارد افغانی میباشد درحالیکه مصارف مذکور در ماه جدی سال مالی ۴,۷۲ میلیارد افغانی بوده است، که نشان دهنده ۱۳,۱۳ میلیارد (% ۲۷۸,۰۷) افزایش میباشد. همچنان مصارف انکشافی در ماه جدی سال مالی ۱۳۹۸ صفر بوده، ولی در ماه دلو مصارف انکشافی به ۲,۷۰ میلیارد افغانی رسیده است.

مشخصات	ماه جدی سال مالی ۱۳۹۸	ماه دلو سال مالی ۱۳۹۸	از شروع سال مالی ۱۳۹۸ الی ماه دلو	تفاوت (بین ماه جدی و ماه دلو)	رشد ماهانه (%)
	ارقام به میلیارد افغانی				
مجموع عواید	۱۴,۶۷	۱۷,۳۴	۳۲,۰۱	۲,۶۷	۱۸,۱۷
عواید داخلی	۱۴,۶۴	۱۳,۹۷	۲۸,۶۱	- ۰,۶۷	۴,۶۰
کمک های خارجی	۰,۰۳	۳,۳۷	۳,۴۰	۳,۳۴	۱۱۳۸۴,۴۹
مجموع مصارف	۴,۷۲	۲۰,۵۶	۲۵,۲۸	۱۵,۸۳	۳۳۵,۲۳
مصارف عادی	۴,۷۲	۱۷,۸۶	۲۲,۵۸	۱۳,۱۳	۲۷۸,۰۷
مصارف انکشافی	۰,۰۰	۲,۷۰	۲,۷۰	۲,۷۰	۰

منبع: حسابات مالی وزارت محترم مالیه/جمع آوریو محاسبه ارقام توسط کارمندان آمریت عمومی سیاست پولی

اجرای بودیجه اصلی در ماه دلو سال مالی ۱۳۹۸ به ۷٪ رسیده است، که به ترتیب شامل ۹٪ و ۲٪ اجرا در بودیجه عادی و بودیجه انکشافی میباشد. قابل ذکر است که برای سال مالی ۱۳۹۸ مجموع بودیجه انکشافی مبلغ ۱۲۴,۲۰ میلیارد افغانی پیشبینی شده است که از جمله مبلغ ۱۱۵,۵۱ میلیارد افغانی (۹۳٪) آن تخصیص داده شده است، و مبلغ ۳,۰۷ میلیارد افغانی و یا ۲٪ آن مصرف گردیده است. از سوی دیگر بودیجه عادی ۲۷۵,۲۲ میلیارد افغانی پیشبینی شده است که از جمله مبلغ منظور شده، تخصیصات صادر شده آن مبلغ ۲۴۶ میلیارد افغانی (۸۹٪ از مجموع بودیجه عادی منظور شده) میباشد، همچنان مبلغ ۲۵ میلیارد افغانی و یا ۹٪ از مجموع بودیجه عادی منظور شده در ماه دلو سال مالی ۱۳۹۸ مصرف گردیده است.

5.

سوخت و تادیات

Report of (Outward) Transactions from 1/11/ 1397 up to 30/11/1397				
Categories	Remmitter Parties	Message Type	USD	EUR
A	Ministries	MT 103 ,700 & 910	10,666,710.61	1,310,084.61
B	Commercial Banks	202	97,022,711.64	200,000.00
C	Da Afghanistan Bank	200	360,228,722.58	
Report of (Inward)Transactions fromfrom1/11/ 1397 up to 30/11/1397				
Categories	Beneficiary Parties	Message Type	USD	EUR
A	Ministries	MT 103 ,700 & 910	44,500,957.29	1,310,084.61
B	Commercial Banks	202	79,748,261.78	
C	Da Afghanistan bank	200		
همچنان به تعداد 49 معامله تبادلی FX Deal به ارزش مجموعی (154042772.87) دالر امریکائی نیز اجرا گردید است				

6. سکتور بانکی

خلاصه گزارش

قرار آخر دلو 1397 (فبروری 2019) شاخص های عمده مالی نظام بانکی در مقایسه با دلو 1396 یک تصویر مخلوط از رشد آن نشان میدهد. مجموع دارایی ها و مجموع سرمایه مالی طی دوره یاد شده کاهش داشته است. در حالیکه مجموع قروض و سپرده های نظام بانکی دارای روند صعودی میباشد که بر علاوه افزایش نرخ دالر عمدتاً در اثر اعطای قروض بوجود آمده است. نظام بانکی در دو ماه اول سال مالی 1398 در مفاد قرار داشته و سیالیت آن در سطح مناسب قرار دارد. اما کیفیت قروض همچنان دارای روند نزولی میباشد.

مجموع دارایی های نظام بانکی در مقایسه با سال قبل 0.57 فیصد کاهش داشته و از قرار ماه دلو سال 1397 بالغ بر 297.72 میلیارد افغانی میگردد که در دوره مشابه قبلی (دلو 1396) بالغ بر 299.44 میلیارد افغانی میگردد. مجموع دارایی ها به اندازه 0.84 فیصد در مقایسه ماه قبلی کاهش نموده است، که بابت کاهش در پول نقد در خزانه و طلبات بالای دافغانستان بانک بخصوص در اوراق سرمایوی دافغانستان بانک، طلبات بین البانکی و سرمایه گذاری ها صورت گرفته است.

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی که در ماه فعلی (دلو 1397) بالغ بر 42.01 میلیارد افغانی میگردد، در مقایسه با سال قبلی (دلو 1396) که در آن قروض ناخالص نظام بانکی به 38.38 میلیارد افغانی میرسید، به اندازه 9.44 فیصد افزایش را نشان میدهد. افزایش ذکر شده در مجموع قروض ناخالص نظام بانکی طی دوره یاد شده عمدتاً در اثر اعطای قروض و افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. مجموع قروض ناخالص در مقایسه با ماه قبلی (جدی 1397) به اندازه 0.02 فیصد بابت کاهش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. این در حالیست که در جریان ماه فعلی قروض جدید نیز اعطا شده است.

مجموع سپرده ها که منبع اساسی تمویل در بانکها به شمار میرود متشکل از سپرده های مشتریان و بین البانکی میباشد، که در مقایسه با سال قبل (دلو 1396) شاهد 0.14 فیصد افزایش بوده و از قرار ماه دلو سال 1397، بالغ بر 254.83 میلیارد افغانی میگردد. افزایش در مجموع سپرده ها بابت افزایش در سپرده های بین البانکی که در سپرده های میعادای قابل ملاحظه بوده، صورت گرفته است، در حالیکه سپرده های مشتریان کاهش نموده است. قابل یادآوری است که افزایش در مجموع سپرده ها از درک افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. این حالیست که سپرده های افغانی و دالری در این مدت کاهش

کرده است. این منبع اساسی تمویل در بانکها از ماه گذشته بدینسو به اندازه 1.16 فیصد کاهش را نشان میدهد، کاهش متذکره در سپرده های جاری مشتریان در حسابات دالری صورت گرفته است.

نظام بانکی دارای سرمایه کافی بوده، از قرار دلو 1397 بالغ بر 34.32 میلیارد افغانی گردیده به اندازه 11.53 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل میدهد. سرمایه مالی در مقایسه با دوره قبلی (دلو 1396) به اندازه 3.00 فیصد کاهش دارد که عمدتاً در اثر پرداخت سود سهام و قرار گرفتن یک بانک خصوصی تحت مدیریت تصفیه صورت گرفته است.

نظام بانکی افغانستان در دو ماه اول سال مالی 1398 (فبروری 2019) ، به مبلغ 108 میلیون افغانی مفاد خالص نموده است که در دوره مشابه قبلی (فبروری 2018 -دلو 1396) شاهد 412 میلیون افغانی ضرر خالص بوده. در نتیجه نسبت برگشت بر دارایی ها در مقایسه با منفی 0.81 فیصد در دلو 1396 به 0.16 فیصد در این دوره (دلو 1397) ثبت شده است.

سیالیت تمام بانکها در مطابقت با حد اقل تعیین شده بانک مرکزی قرار داشته و از لحاظ وضعیت باز اسعار خارجی ، تمام بانکها (به استثنای سه بانک که از حد تعیین شده بانک مرکزی ± 40 برای اسعار خارجی و ± 20 برای اسعار انفرادی خارجی" دالر طویل المدت تخطی نموده اند) در مطابقت با حدود تعیین شده دافغانستان بانک میباشند.

از قرار ماه دلو 1397 نسبت سرمایه مقرراتی تمام بانکها به استثنای دو بانک بالاتر از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی (12 % دارایی های عیار شده به اساس خطر) قرار دارند. نسبت سرمایه مقرراتی سکتور بانکی در حدود 26.41 فیصد ثبت شده است که در مقایسه با ماه دلو سال قبل که به 29.61 فیصد میرسید، به اندازه 3.2 فیصد کاهش داشته است.

مقدمه

نظام بانکی متشکل از 14 بانک دارای جواز می باشد که از آنجمله 3 بانک دولتی، 7 بانک خصوصی متعارف، 1 بانک اسلامی و متباقی 3 فروع بانک های خارجی اند. ذیلاً تعداد نمایندگی ها و سایر تسهیلات بانکی موجود در کشور ارائه میگردد.

تسهیلات	تعداد
نماینده گی با خدمات کامل	203
نماینده گی با خدمات محدود	212
ماشین های خودکار صرافیه (نوع 22)	348
*2 سایر تسهیلات (نوع 23)	83
** محلات فروش (نوع 23)	168
مجموعه	1,014

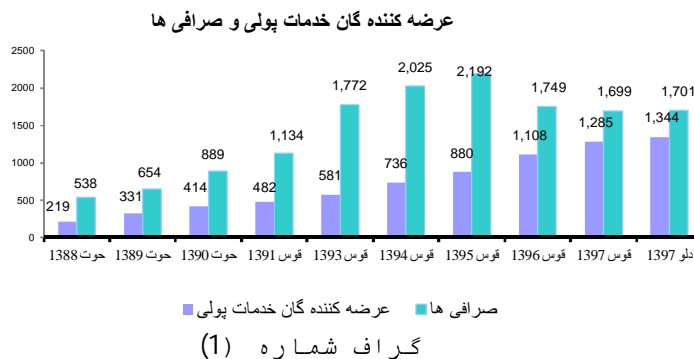
کارت ها	
کارت بدهی (دبت کارت)	541,317
کارت اعتبار (کریدت کارت)	1,989

* **سهولت نوع 21:** واحد ایکه صلاحیت طی مراحل ابتدائی قرضه را داشته، اما صلاحیت پرداخت قرضه را ندارد.
سهولت نوع 24: واحد ایکه فقط صلاحیت تادیه پول نقد را داشته مانند پرداخت معاشات کارمندان دولتی و غیر دولتی، و یا سایر تادیات نقدی برای مشتریان بانک.
سهولت نوع 25: واحد ایکه صرف صلاحیت در یافت پولی نقد را از عامه بشکل امانات در حسابات مختلف اشخاص حکمی و حقیقی (معمولاً سفارت خانه ها، هتل ها و غیره) و صدور رسید جهت در یافت پول نقد.
سهولت نوع 23: شبکه ای خدماتی در فروشگاهها (تنها مصارف را وضع نموده اما صلاحیت پس انداز را ندارد).

229,814	کارت ای تی ایم (ATM)
13,278	ویب سرفر کارت
5,355	کارت پیش پرداخت
2,318	ماستر کارت
794,071	مجموعه

تسهیلات نمایندگی در 33 ولایت کشور بشمول شهر کابل قابل دسترس بوده، در حالیکه خدمات ATM در 28 ولایت، دبت کارت در 31 ولایت کشور و کریدت کارت در 6 ولایت کشور قابل دسترس می باشد.

ضمناً، تا کنون بطور مجموعی بتعداد 1344 عرضه کنندگان خدمات پولی مجوز و بتعداد 1701 صرافان مجوز در کشور فعالیت مینمایند. از 1344 عرضه کنندگان خدمات پولی مجوز، 272 عرضه کننده خدمات پولی در کابل، 789 عرضه کننده خدمات پولی در سایر ولایات مصروف فعالیت می باشند. برعلاوه، به تعداد 283 نمایندگی های دفتر مرکزی عرضه کنندگان خدمات پولی در شهر کابل و سایر ولایات مصروف فعالیت اند. از 1701 صرافی های مجوز، 388 صرافی در کابل، 1308 در سایر ولایات و به تعداد 5 نمایندگی دفتر مرکزی در سایر ولایات کشور فعالیت می نمایند. جهت مشاهده روند عرضه کنندگان خدمات پولی و صرافان به گراف شماره (1) مراجعه گردد.

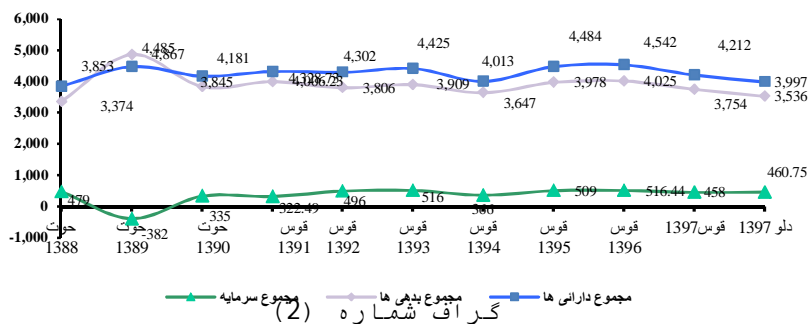

6.1 مجموع دارایی ها

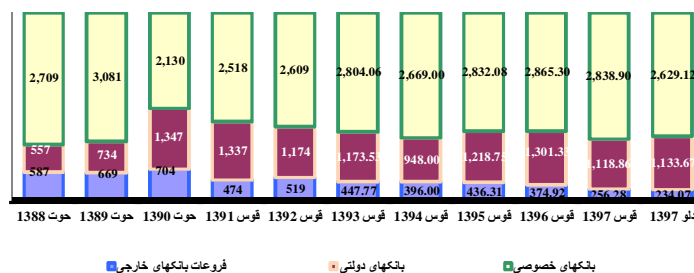
مجموع دارایی های نظام بانکی از قرار دلو 1397 بالغ بر 297.72 میلیارد افغانی (3.99 میلیون دالر) میگردد که در مقایسه با دوره قبلی (دلو 1396) که در آن مجموع دارایی های نظام بانکی به 299.44 میلیارد افغانی (4.33 میلیون دالر) میرسید و 0.26 فیصد نظر به دوره مشابه قبلی ان رشد داشت، طی دوره یادشده به اندازه 0.57 فیصد کاهش کرده است. کاهش فوق الذکر در مجموع دارایی های نظام بانکی عمدتاً بلاثر پرداخت سود سهام، قرار گرفتن یک بانک تحت مدیریت تصفیه و حذف قروض میباشد.

با نگاهی به افزایش مجموع دارایی ها در سطح گروه های بانکی بیشترین رشد دارایی ها را بانکهای خصوصی داشته که در مقایسه با دوره قبلی (دلو 1396) 3.34 فیصد بوده، بانکهای دولتی و فروع بانکهای خارجی بلترتیب شاهد 3.08 فیصد و 23.53 فیصد کاهش میباشند. از قرار فیصدی مجموع دارایی های نظام بانکی، بانک های خصوصی با سهم 65.78 فیصد در رده اول، بانک های دولتی با 28.36 فیصد سهم در رده دوم و متعاقباً فروع بانکهای خارجی با 5.85 فیصد سهم در رده اخیر قرار دارد. گراف شماره (2) روند رشد مجموع دارایی های نظام بانکی از سال 1388 هجری شمسی الی دلو سال 1397 ترسیم گردیده است، جهت معلومات بیشتر میتوان به گراف ذیل مراجعه نمود.

روند مجموع دارائی ها، بدهی ها و سرمایه نظام بانکی (به میلیون دالر)

سهم گروپ های بانکی در مجموع دارایی های سیستم بانکی طی چند سال (ارقام به میلیون دالر)

گراف شماره (3)

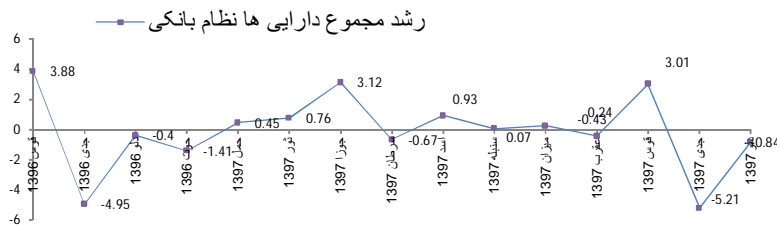
در جدول ذیل دارایی های تمام بانکهای تجاری و فروع بانکهای خارجی از قرار فیصدی مجموع دارای های نظام بانکی ارائه گردیده است.

دارائی های نظام بانکی به ترتیب نزولی از قرار ماه دلو 1397 (فبروری 2019)			
شماره	بانکها	دارای ها (میلیون افغانی)	فیصدی از قرار مجموع دارای های نظام بانکی
1	بانک بین المللی افغانستان	67,562.88	22.693
2	بانک ملی افغان	43,682.93	14.672
3	عزیزی بانک	38,764.05	13.020
4	میوند بانک	20,655.88	6.938
5	پشتنی بانک	20,506.50	6.888
6	نوی کابل بانک	20,257.79	6.804
7	افغان یونایتد بانک	18,608.31	6.250
8	بانک اسلامی افغانستان	14,114.93	4.741
9	آرین بانک	13,202.12	4.434
10	غضنفر بانک	11,535.15	3.874
11	فرست مایکروفایننس بانک	11,399.73	3.829
12	بانک الفلاح لمیتد	11,201.90	3.762
13	نشنل بانک آف پاکستان	3,904.28	1.311
14	حبیب بانک لمیتد	2,330.01	0.783
		297,726.46	100.00
			مجموعه

6.1.1 رشد مجموع دارایی ها

مجموع دارایی های نظام بانکی در جریان سال مالی 1397 بیشتر دارای روند صعودی بوده که در ماه جوزا و قوس 1397 دارای بیشترین رشد میباشد، که در اثر افزایش طلبات بین البانکی بخصوص در حسابات دالر میباشد. این در حالیست که در جدی 1396 به پایین ترین نقطه کاهش رسیده است که بابت کاهش در پول نقد در خزانه و طلبات بالای دافغانستان بانک که در سپرده های یک شبه و اوراق سرمایوی دافغانستان بانک قابل ملاحظه بوده صورت گرفته است.

مجموع دارایی های نظام بانکی در مقایسه با ماه گذشته (جدی 1397) به اندازه 0.84 فیصد کاهش نموده است، که در اثر کاهش پول نقد در خزانه و طلبات بالای دافغانستان بانک بخصوص در اوراق سرمایوی دافغانستان بانک، طلبات بین البانکی و سرمایه گذاری ها صورت گرفته است. برای وضاحت بیشتر موضوع در گراف شماره (4) تفصیل رشد دارایی های نظام بانکی ارائه گردیده است.

گراف شماره (4)

6.2 مجموع قروض

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی از قرار ماه دلو 1397 (فبروری 2019) بالغ بر 42.01 میلیارد افغانی (564 میلیون دالر) میگردد که 14.11 فیصد مجموع دارایی های نظام بانکی را تشکیل میدهد، و در مقایسه با دوره قبلی (دلو 1396) که بالغ بر 38.38 میلیارد افغانی میگردد، 12.82 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل میداد و به اندازه 3.63 فیصد کاهش نموده بود، در دوره فعلی (دلو 1397)، به اندازه 9.44 فیصد افزایش را نشان میدهد. افزایش متذکره در مجموع قروض ناخالص نظام بانکی طی دوره یاد شده عمدتاً در اثر اعطای قروض و افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی صورت گرفته است.

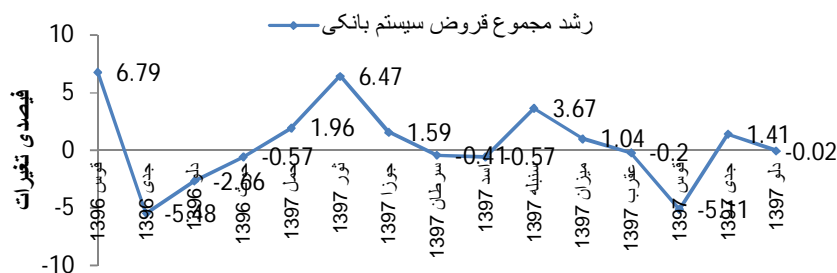
از مجموع قروض ناخالص نظام بانکی، قروض افغانی نظام بانکی بالغ بر 19.32 میلیارد افغانی (259 میلیون دالر) می باشد که 45.98 فیصد مجموع قروض ناخالص و به اندازه 6.49 فیصد مجموع دارایی های نظام بانکی را تشکیل می دهد که

این رقم نظر به دوره قبلی (دلو 1396) به اندازه 48.90 فیصد افزایش نموده است ، افزایش متذکره عمدتاً بابت اعطای قروض میباشد. قروض دالری نظام بانکی بالغ بر 22.58 میلیارد افغانی (303 میلیون دالر) می گردد که 53.76 فیصد مجموع قروض و 7.59 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده و به اندازه 10.78 فیصد در اثر حذف قروض، تصفیه قروض و تحت مدیریت تصفیه قرارگرفتن یک بانک خصوصی نظر به دلو سال 1396 کاهش کرده است. جهت قرضه دهی در کشور، بانکهای خصوصی با سهم 87.93 فیصد مجموع قروض پیشتاز بوده، بانکهای دولتی با 11.00 فیصد در مقام بعدی و در اخیر فروع بانکهای خارجی با 1.05 فیصد سهم در رده پائینی قرار دارد.

6.2.1 مقایسه ماهوار رشد مجموع قروض

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی در جریان سال مالی 1397 بیشتر دارای روند نزولی میباشد. که در ماه جدی 1396 و قوس 1397 قابل ملاحظه بوده. کاهش متذکر در ماه های یاد شده از درک حذف و تصفیه قروض صورت گرفته است.

مجموع قروض ناخالص در مقایسه با ماه قبلی ان (جدی 1397) به اندازه 0.02 فیصد در اثر کاهش در نرخ دالر در مقابل افغانی نزول نموده است. در حالیکه در جریان ماه جاری قروض جدید نیز اعطا شده است. جهت معلومات بیشتر روند قروض به گراف شماره (5) مراجعه گردد.

گراف شماره (5)

صنف بندی مجموعه قروض نظام بانکی

اقلام	دلو 1397 (فبروری 2019)	جدی 1397 (جنوری 2019)	فیصدی % از مجموع قروض ناخالص	% رشد
قروض الحصول ³ صعب	4,344	4,051	10.34	7.23
قروض معکوسا صنف بندی شده ⁴	6,140	5,848	14.62	4.99
قروض در کتگوری تحت نظر ⁵	4,846	5,229	11.53	-7.32
قروض حذف شده ⁶	3	6	0.01	-50

در مجموع کیفیت قروض نظام بانکی در اخیر ماه دلو 1397 همچنان ضعیف ارزیابی میگردد، قروض صعب الحصول نظام بانکی در مقایسه با جدی 1397 به مبلغ 293 میلیون افغانی افزایش نموده، به اندازه 10.34 فیصد مجموع قروض و 14.30 فیصد سرمایه مالی نظام بانکی را تشکیل میدهد. افزایش متذکر به یک بانک خصوصی ارتباط میگیرد. از جمله 10.34 فیصد قروض صعب الحصول 8.14 فیصد (78.76) فیصد مجموع قروض صعب الحصول) آن مربوط به دو بانک خصوصی میباشد. ضمناً، این بانکها در مجموع 36.85 فیصد مجموع قروض ناخالص و 10.35 فیصد سرمایه مقرراتی نظام بانکی را احتواء مینمایند. در ضمن نسبت قروض صعب الحصول خالص سکتور بانکی 3.42 فیصد ثبت شده است.

از مجموع 4.34 میلیارد افغانی قروض صعب الحصول به مبلغ 4.14 میلیارد آن

³ **قروض صعب الحصول** قروض صعب الحصول و پیش پرداخت های که مبلغ اصلی/یا تکانه آن برای مدت 121-480 روز وصول نشده و باقی بماند(مشکوک)

⁴ **قروض معکوساً صنف بندی شده** دارایی های که مبلغ اصلی دارایی و/یا تکانه آن برای 120-61 روز وصول نشده و باقی مانده باشد(تحت المعیار)، قروض صعب الحصول و پیش پرداخت های که مبلغ اصلی/یا تکانه آن برای مدت 121-480 روز وصول نشده و باقی بماند (مشکوک)

⁵ **قروض در کتگوری تحت نظر** دارایی های که مبلغ اصلی دارایی و/یا تکانه آن برای 31 الی 60 روز وصول نشده و باقی مانده باشد (تحت نظر)

⁶ **قروض حذف شده** قروض صعب الحصول و پیش پرداخت های که اصل مبلغ و/یا تکانه آنها برای مدت 481 روز یا بیشتر از آن پرداخت نشده باقی بمانند. این کتگوری قروض باید در بیلاتنس شیت بانک برای مدت 12 ماه بمنظور حصول دوباره و صد درصد (100%) تامین جریان خساره نگهداری شده و بعد از سپری شدن 12 ماه از بیلاتنسیت بانک به صورت انی حذف میگردد.

مربوط بانکهای خصوصی میباشد، که 9.87 فیصد مجموع قروض ناخالص (95.49 فیصد مجموع قروض صعب الحصول) را تشکیل میدهد، به مبلغ 196 میلیون افغانی آن مربوط یک بانک دولتی که 0.47 فیصد مجموع قروض ناخالص (4.51 فیصد مجموع قروض صعب الحصول) را احتوا نموده است، میباشد.

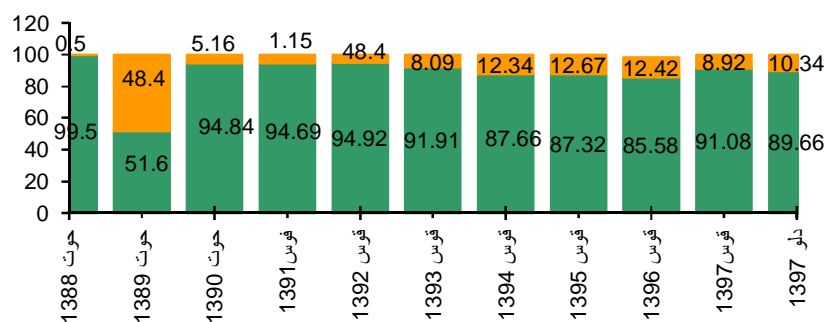
در مجموع قروض ذیل توسط پنج بانک اعطاء گردیده است.

اقلام	قوس 1397 (دسمبر 2018)	سنبه 1397 (سپتمبر 2018)	فیصدی % از مجموع قروض ناخالص	% رشد
قروض متوسط	2,380	2,287	5.74	4.06
قروض کوچک	4,983	4,941	12.03	0.85

در جدول ذیل تفکیک قروض ناخالص نظام بانکی از قرارماه دلو 1397 ارائه گردیده است.

بانک	قروض ناخالص (ارقام به میلیون افغانی)
بانکهای دولتی	4,623.28
بانکهای خصوصی	36,941.87
فروع بانکهای خارجی	444.57
مجموعه	42,009.72

نسبت قروض صعب الحصول بر مجموع قروض ناخالص

■ قروض قابل حصول ■ قروض صعب الحصول

گراف شماره (6)

به اساس ماه دلو 1397 و ارقام ماه قوس 1397 توزيع قروض در ولايات و در سكتورهای مختلف در جدول ذیل ارائه گردیده است. در توزيع جغرافیائی و نهادی قروض نظام بانکی تنوع صورت نه گرفته است، ولی توقع می رود که باگذشت زمان توزيع قروض متنوع گردد.

توزيع قروض در ولايات (از لحاظ جغرافیائی) در جدول ذیل ارائه گردیده است:

شماره	ولایات	مبلغ قرضه (به میلیون افغانی)	از قرار فیصدی مجموع قروض
1	کابل	29,523.04	70.28
2	بلخ	4,296.01	10.23
3	هرات	3,460.54	8.24
4	بادغیس	1,008.81	2.40
5	کندهار	791.93	1.89
6	بدخشان	524.66	1.25
7	بغلان	514.27	1.22
8	فاریاب	299.08	0.71
9	بامیان	276.35	0.66
10	سرپل	273.04	0.65

0.64	266.57	جوزجان	11
0.50	209.16	تخار	12
0.44	187.59	پروان	13
0.41	172.69	ننگرهار	14
0.36	152.91	سمنگان	15
0.11	47.04	کندهار	16
0.01	6.02	سایر	17
100.00	42,009.71	مجموعه	

توزیع سکتوری قروض در جدول ذیل از قرار ماه قوس سال 1397 به تفصیل ارائه میگردد:

سکتور	فیصدی از قرار مجموع قروض
1 رهنی و تعمیراتی	9.03%
2 ساختمانی و تعمیراتی پروژه های زیربنائی	9.03% 6.83%
انرژی	0.48%
سرب و راه آهن	2.18%
بند ها	0.36%
معادن	0.52%
سایر پروژه های زیربنائی	3.28%
3 تولیدات و صنعت	12.19%
تولیدات فلزی چرمی پلاستیکی لاستیکی چوبی و کاغذی	4.10%
تولیدات و صنایع ماشینی خدمات	3.67%

4.42%	سمنت وسایل و مواد ساختمانی	
45.35%	تجارت	4
2.21%	نساجی	
3.62%	تجارت عمده	
0.41%	ماشین الات	
11.48%	پטרولیم و روغنیات	
1.78%	پرزہ جات	
3.21%	وسایل برقی	
5.14%	سمنت و مواد ساختمانی	
6.44%	مواد غذائی	
7.92%	سایر اقلام	
3.13%	تجارت های پرچون	
20.54%	خدمات	5
0.03%	تعلیم و تربیه	
2.16%	هوتل و رستوانت	
5.98%	مخابرات	
3.08%	ترانسپورت زمینی	
1.21%	ترانسپورت هوایی	
1.74%	صحت و بهداشتی	
1.28%	نشرات مطبوعات و چاپخانه ها	
5.07%	سایر خدمات	
4.16%	زراعت، مالدارى و فارم	6
0.30%	زراعت	

3.86%	مالداری و فارم	
1.90%	قروض مصرفی	7
0.00%	قروض رهنی مسکونی به اشخاص انفرادی	8
0.00%	سایر قروض	9
100.00%	مجموعه	

جزئیات عمومی شرکاء مسفء در کشور نظر به ماه قوس 1397 از لحاظ تعداد مؤسسات در مرکز، ولایات، و ناحیه ها و همچنان از نظر تعداد مشتریان، مقروضین، مبالغ قروض، فیصدی مشتریان اناث، مقروضین اناث، و غیره در جدول ذیل ارائه گردیده است:

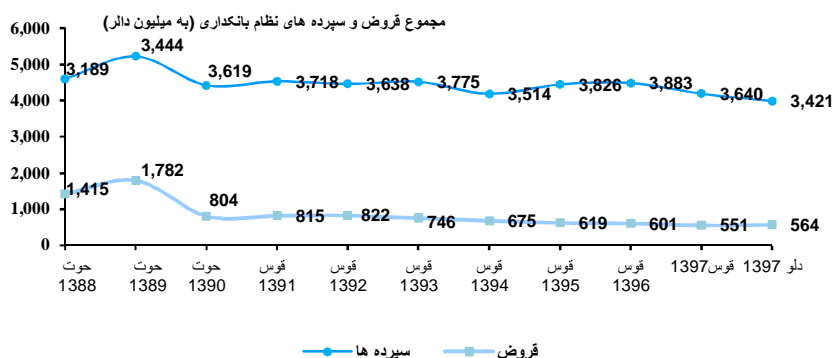
4	تعداد شرکا مسفا	
14	ولایات	
81	ولسوالی	
253,917	مشتریان	
135,130	مقروضین	
1,301,081	تعداد قروض اعطاء شده	
88.92	مبلغ قروض اعطاء شده (میلیارد افغانی)	
135,130	تعداد قروض باقی مانده	
9.17	مجموعه قروض ناخالص باقی مانده (میلیارد افغانی)	
2.57	پس انداز باقی مانده رضاکارانه مشتریان (میلیارد افغانی)	
29.1	فیصدی مشتریان اناث	
46,582	مقروضین زن	
1.84	قروض در قرا و قصبات (میلیارد افغانی)	

7.33	قروض در شهرها (میلیارد افغانی)
www.misfa.org.af	منبع و ماخذ

6.3 مجموع امانات/ سپرده ها

سپرده ها منبع اساسی تمویل و بزرگترین بخش بدهی های نظام بانکی را احتواء نموده و متشکل از سپرده های مشتریان و سپرده های بین بانکی میباشد، که از قرار ماه دلو سال 1397 بالغ بر 254.83 میلیارد افغانی (3.42 میلیارد دالر) گردیده، 96.75 فیصد مجموع بدهی های نظام بانکی را تشکیل میدهد. و در مقایسه با 254.47 میلیارد افغانی (3.68 میلیارد دالر) و 0.86 فیصد رشد در دوره قبلی (دلو 1396) به اندازه 0.14 فیصد در این دوره (دلو 1397) رشد نموده است. از مجموع سپرده ها، سپرده های مشتریان بالغ بر 249.57 میلیارد افغانی (3.35 میلیون دالر) گردیده، 97.93 فیصد مجموع سپرده ها احتوا نموده است. در ضمن به اندازه 0.25 فیصد طی دوره یاد شده کاهش نموده است. افزایش در مجموع سپرده ها بابت افزایش در سپرده های بین بانکی که در سپرده های میعادای قابل ملاحظه بوده، صورت گرفته است. در حالیکه سپرده های مشتریان کاهش نموده است. قابل یاد اوری است که افزایش در مجموع سپرده های بابت افزایش نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. در حالیکه سپرده های افغانی و دالری طی این دوره کاهش نموده است.

سپرده های افغانی مشتریان نظام بانکی بالغ بر 72.10 میلیارد افغانی (968 میلیون دالر) گردیده که 28.89 فیصد مجموع سپرده های مشتریان نظام بانکی را تشکیل داده و نظر به دوره قبلی (دلو 1396) به اندازه 1.11 فیصد کاهش یافته است. سپرده های دالری مشتریان نظام بانکی بالغ بر 160.39 میلیارد افغانی (2.15 میلیارد دالر) گردیده که 64.26 فیصد مجموع سپرده های مشتریان نظام بانکی را تشکیل داده و نظر به دوره قبلی (دلو 1396) به اندازه 2.05 فیصد افزایش نموده است که از بابت افزایش نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. بانکهای خصوصی بلندترین سهم یعنی 67.09 فیصد مجموع سپرده های نظام بانکی را احتواء نموده و فیصدی سهم بانک های دولتی و فروع بانکهای خارجی بالترتیب 27.79 فیصد و 5.10 فیصد مجموع سپرده های نظام بانکی را تشکیل میدهند. روند مجموع سپرده ها و مجموع قروض در جدول ذیل ترسیم گردیده

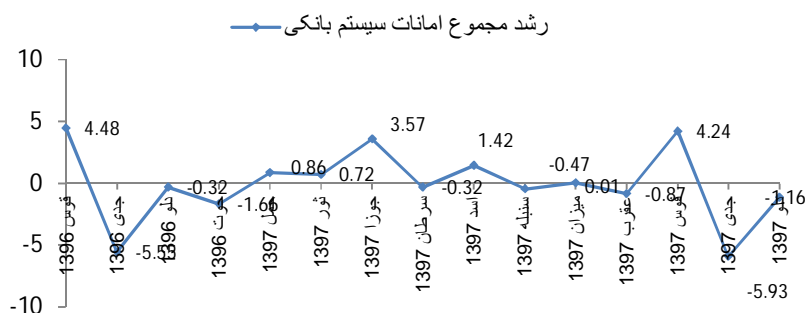

گراف شماره (7)

6.3.1 مقایسه ماهوار رشد مجموعه سپرده ها

مجموع سپرده های نظام بانکی طی سال مالی 1397 بیشتر دارای روند صعودی بوده. که در ماه جوزا و قوس 1397 قابل ملاحظه میباشد و در اثر افزایش در سپرده های جاری مشتریان بوجود آمده است.

مجموع سپرده های نظام بانکی در ماه فعلی در مقایسه با ماه قبلی ان به اندازه 1.16 فیصد کاهش داشته است. کاهش متذکره بابت کاهش در سپرده های جاری دالری مشتریان میباشد. در گراف شماره (8) روند رشد مجموع امانات نظام بانکی جهت وضاحت بیشتر ارائه گردیده است.

گراف شماره (8)

ترکیب امانات در اخیر ماه دلو 1397 (میلیون افغانی)			
مجموع سپرده ها	سپرده های بین بانکی	سپرده های مشتریان	شاخص
184,240.13	1,153.53	183,086.60	جاری
21,393.24	4,101.53	17,291.71	میعادی
49,198.88	6.22	49,192.66	پس انداز
254,832.25	5,261.28	249,570.97	مجموعه

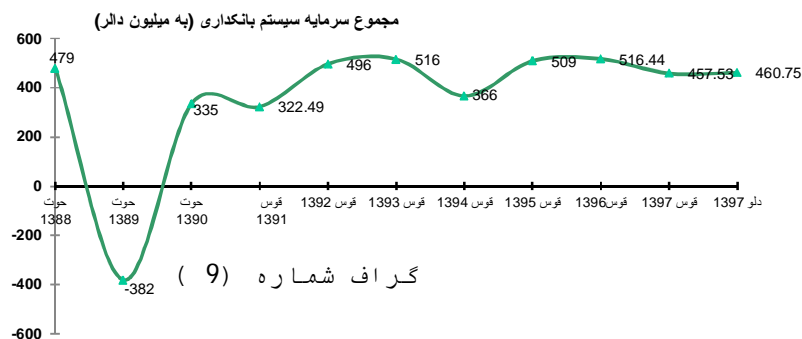
سرمایه

نظام بانکی دارای سرمایه کافی میباشد، که به اندازه 11.53 فیصد مجموع

6.4 مجموع

دارایی ها را تشکیل میدهد. سرمایه مالی نظام بانکی به اساس ماه دلو سال 1397 بالغ بر 43.32 میلیارد افغانی (460.75 میلیون دالر) میگردد، که در مقایسه با دوره قبلی (دلو 1396) بالغ بر 35.38 میلیارد افغانی (512.67 میلیون دالر) می گردید، به اندازه 3.00 فیصد کاهش را نشان میدهد، که عمدتاً در اثر پرداخت سود سهام و تحت مدیریت تصفیه قرار گرفتن یک بانک خصوصی می‌باشد. فیصدی نسبت سرمایه مقرراتی سکتور بانکی 26.41 فیصد می‌باشد که در مقایسه با 29.61 فیصد در دلو 1396 به اندازه 3.2 فیصد کاهش را نشان میدهد.

از قرار ماه دلو 1397 نسبت سرمایه مقرراتی تمام بانکها به استثنای دو بانک بالاتر از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی قرار دارند.

6.5 مفاد

6.5.1 به طور ماهانه

نظام بانکی در ماه جاری (دلو 1397 - فبروری 2019) به مبلغ 41 میلیون افغانی مفاد خالص نموده است، که در مقایسه با ماه قبلی (جدی 1397) که به مبلغ 67 میلیون مفاد خالص نموده بود، کاهش را نشان میدهد. از جمله 14 بانک بطور مجموع پنج بانک در ماه فعلی (دلو 1397) به مبلغ 100 میلیون افغانی ضرر نموده اند که در ماه گذشته جدی (1397) این تعداد به هفت بانک میرسید و به مبلغ 171 میلیون افغانی ضرر نموده بود. کاهش فوق الذکر در مفاد نظام بانکی در ماه فعلی عمدتاً بابت افزایش در مصارف به غیر از تکتانه که عمدتاً به دو بانک خصوصی ارتباط می گیرد، افزایش مصارف معاشات و کاهش در مفاد بابت ارزشگذاری مجدد اسعار صورت گرفته است. در حالیکه مفاد تکتانه خالص و مفاد به غیر از تکتانه افزایش داشته اما مصارف ذخیره حبران خساره و مالیات کاهش کرده است.

میدیان یا ارزش وسطی (Spread) یا تفاوت میان تکتانه قروض و تکتانه امانات جدید که سنجش مثریت عملیاتی بانک میباشد در ماه فعلی 11.74 فیصد ثبت شده است که در مقایسه با ماه قبلی (جدی 1397) به اندازه 1.3 فیصد کاهش دارد. سپرید سه بانک در ماه جاری (دلو 1397) پایینتر از میدیان نظام بانکی قرار

دارد، و برای هفت بانک (Spread) قابل محاسبه نمی‌باشد.⁷

6.5.2 مفادآوری سکتور بانکی به طور مجموعی (جنوری- فبروری 2019 - جدی- دلو 1397):

از لحاظ مفادآوری در دو ماه اول سال مالی 1398 (دلو 1397- فبروری 2019) نظام بانکی در مفاد قرار دارد. نظام بانکی در این دوره به مبلغ 108 میلیون افغانی (1.45 میلیون دالر) مفاد خالص نموده است، در حالیکه در دوره مشابه قبلی (دلو 1396- فبروری 2018) سکتور بانکی به مبلغ 412 میلیون افغانی ضرر خالص نموده بود. در نتیجه نسبت برگشت بر دارایی‌ها در مقایسه با منفی 0.81 فیصد در دلو 1396 به 0.16 فیصد در این دوره (دلو 1397) ثبت شده است.

دلیل عمده مفاد نظام بانکی در دلو 1397 در مقایسه با دلو 1396، افزایش مفاد به غیر از تکتانه، مفاد بابت ارزشگذاری مجدد اسعار و کاهش ذخیره جبران خساره و مصارف مالیات می‌باشد. در حالیکه مصارف عملیاتی افزایش نموده است.

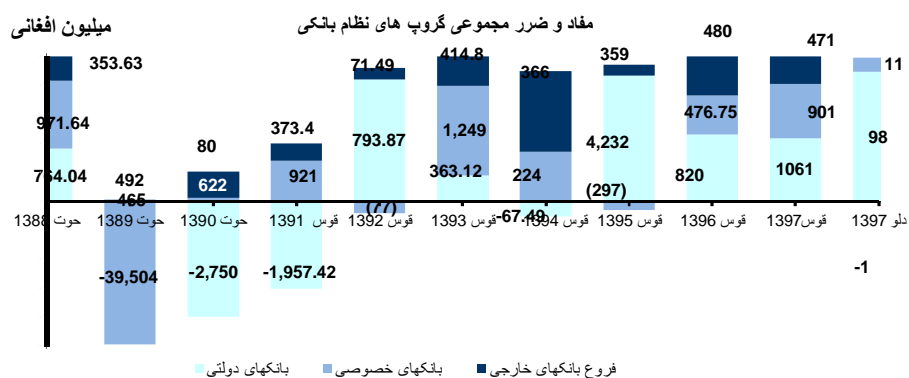
طوریکه در نمودار ذیل بنظر می‌رسد، در سطح گروهی بانکهای دولتی و بانکهای خصوصی در مفاد قرار دارند اما فروع بانکهای خارجی در دوره فوق‌الذکر در ضرر قرار گرفته است. بیشترین بخش مفاد نظام بانکی را بانکهای دولتی تشکیل می‌دهد که بالغ بر 98 میلیون افغانی گردیده 90.61 فیصد مجموع مفاد خالص نظام بانکی را احتوا نموده است. و نسبت برگشت بر دارایی آنها بطور سالانه (annualized) 0.86 فیصد می‌باشد، بانکهای خصوصی با 11 میلیون افغانی مفاد خالص در رده دوم قرار گرفته، 10.19 فیصد مجموع مفاد خالص نظام بانکی را تشکیل داده و نسبت برگشت بر دارایی آنها بطور سالانه (annualized) 0.07 فیصد ثبت شده است. گروه فروع بانکهای خارجی به مبلغ 0.86 میلیون افغانی ضرر خالص نموده که نسبت برگشت بر دارایی آنها در حدود منفی 0.01 فیصد درج شده است.

بطور کل به تعداد هفت بانک به مبلغ 227 میلیون افغانی ضرر نموده اند که در دوره قبلی (دلو 1396) که در آن ضرر مجموعی به پنج بانک نسبت داده می‌شد، و بالغ بر 814 میلیون افغانی می‌گردید. با یاد آور شد که بر بنیاد عاید اساسی یا Core Income پنج بانک در ضرر قرار دارد که در دوره قبلی این تعداد به هفت بانک میرسید.

نفع و ضرر نظام بانکی در گراف شماره (10) بتفکیک بانک‌های دولتی، خصوصی،

⁷ چون سپرید (تفاوت میان تکتانه قروض جدید و تکتانه امانات جدید) بطور ماه وار محاسبه میشود. از اینرو اگر یک بانک در جریان یک ماه هیچ قرض یا امانات جدید و یا هر دو را نداشته باشد، سپرید آن بانک یا بانکها قابل محاسبه نمی‌باشد.

و فروع بانکهای خارجی ارائه می گردد.

گراف

شماره (10)

6.6 سیالیت

در کل نسبت های سیالیت تمام بانک ها از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی افغانستان برای سیالیت (نسبت وسیع سیالیت 15 فیصد و نسبت سریع سیالیت 20 فیصد) بلندتر قرار دارند. نسبت سیالیت وسیع نظام بانکی از لحاظ ارزش وسطی یا میدیان از قرارماه دلو سال 1397، 75.83 فیصد میباشد که در مقایسه با 65.59 فیصد در دوره قبلی (دلو 1396) به اندازه 10.24 فیصد در این دوره (دلو 1397) افزایش یافته است.

به اساس ارقام قوس 1397، نگرانی از تمرکز بیشتر امانات مشتریان نظام بانکی بر امانات بزرگ مشتریان (امانات که بیشتر از 5 میلیون افغانی باشند) وجود دارد. این امانات بزرگ در حدود 60.25 فیصد مجموع امانات مشتریان را تشکیل داده و متشکل از 6044 حساب است، که از لحاظ نقدینگی بسیار مهم پنداشته میشود و یکی از اقلام بدهی های مفر محسوب می شود. برعلاوه حد اوسط امانات بزرگ 616 میلیون افغانی میباشد که نسبت به 661 میلیون افغانی در ربع قبلی کاهش نموده است.

6.7 وضعیت باز اسعار خارجی

مؤسسات بانکداری در کل در مطابقت با حدود تعیین شده د افغانستان بانک برای وضعیت باز عمومی اسعاری (±40 فیصد) و وضعیت باز انفرادی اسعاری (±20 فیصد) قرار دارد، البته به استثنای سه بانک که از حد تعیین شده برای وضعیت

باز عمومی و انفرادی اسعاری (دالر طويل المدت) تخطی نموده اند.

در جدول ذیل از قرار ماه قوس سال 1397 تعداد کارمندان، مقروضین ، امانت گذاران و سایر مشتریان ارائه گردیده است:

مشخصات	تعداد
کارمندان	
داخلي	9345
کارمندان	
خارجی	77
مقروضین	72454
امانات گذاران	3687206
سایر مشتریان ⁸	7389

⁸تعداد سایر مشتریان که تضمینات بانکی، لیترا آف کریدیت و سایر تضمینات و تعهدات داشته باشند.